



**Οδηγός επαγγέλματος**

**Τεχνολόγου Γεωπονίας  
Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης  
Αγροτικών Επιχειρήσεων**

(παλαιό όνομα Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων)



Θεσσαλονίκη 2011



**Οδηγός επαγγέλματος**  
**Τεχνολόγου Γεωπονίας**  
**Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης**  
**Αγροτικών Επιχειρήσεων**

(παλαιό όνομα Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων)

**Σύνταξη οδηγού:**

Φίλιππος Ι. Καρυπίδης  
Καθηγητής τμήματος ΑΑΔΑΕ του ΑΤΕΙ-Θ

Θεσσαλονίκη, Απρίλιος 2011

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

<b>1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ</b>	<b>5</b>
<b>1.1. Η κατάσταση στη Γεωργία και στην Ύπαιθρο</b>	<b>5</b>
<b>1.2. Το επαγγελματικό μέλλον των απόφοιτων</b>	<b>5</b>
<b>1.3. Σκοπός και αντικείμενα του Οδηγού</b>	<b>6</b>
<b>2. ΠΕΔΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ</b>	<b>7</b>
<b>3. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ</b>	<b>8</b>
<b>4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΑΑΔΑΕ/ΔΓΕ</b>	<b>9</b>
4.1. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ Π.Δ. 109/1989	9
4.2. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΦΟΔΙΩΝ	10
4.2.1. Εμπορία πολλαπλασιαστικού υλικού	10
4.2.2. Εμπορία λιπασμάτων	11
4.2.3. Εμπορία φυτοπροστατευτικών προϊόντων	11
4.3. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΖΗΜΙΩΝ ΑΠΟ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ	12
<b>5. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ</b>	<b>14</b>
5.1. ΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΕΡΓΟΔΟΤΗ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ Η ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΟΠΤΕΥΕΙ	14
5.1.1. Σχέση εξαρτημένης εργασίας	14
5.1.2. Παροχή υπηρεσιών στο δημόσιο ή ανάληψη έργων (εργολαβία)	15
5.2. ΣΧΕΣΗ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Η ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΙΔΙΩΤΕΣ	16
5.3. ΙΔΡΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	20
5.4. ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΛΗΨΗ Ή ΕΝΑΡΞΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ	22
<b>6. ΑΜΟΙΒΕΣ</b>	<b>24</b>
<b>7. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ</b>	<b>25</b>
<b>8. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ</b>	<b>28</b>
<b>9. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ</b>	<b>32</b>
<b>10. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ -ΣΩΜΑΤΕΙΑ</b>	<b>33</b>
<b>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ –ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ</b>	<b>34</b>
Παράρτημα Ι Μετονομασία του τμήματος ΔΓΕ σε ΑΑΔΑΕ	34
Παράρτημα ΙΙ Περιεχόμενο Σπουδών	35
Παράρτημα ΙΙΙ Επαγγελματικά Δικαιώματα	36

### 1.1. Η κατάσταση στη Γεωργία και στην Ύπαιθρο

Η επαγγελματική πορεία των αποφοίτων του τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από τις συνθήκες που επικρατούν στο χώρο της Γεωργίας, της Ύπαιθρου και των Τροφίμων. Ο χώρος αυτός ξεκινά πριν από την παραγωγή προϊόντων (εισροές) και φθάνει μέχρι την κατανάλωση, συμπεριλαμβάνοντας και τις υπηρεσίες που αναπτύσσονται γύρω από τα προϊόντα και τους πόρους (φυσικούς και ανθρωπογενείς) των αγροτικών περιοχών. Επεκτείνεται στους πολίτες που γίνονται όλο και πιο απαιτητικοί απέναντι σε όσους ασκούν παραγωγικές και εμπορικές δραστηριότητες, καθώς και στην κοινωνία που ενδιαφέρεται όλο και περισσότερο για τις αξίες της γεωργίας και της υπαίθρου.

Μια σειρά από αλλαγές του αγροτροφικού χώρου που παρατηρούνται στην Ελλάδα, είναι ίδιες με αυτές που συμβαίνουν σε όλες τις ανεπτυγμένες, γεωργικά, χώρες. Οι οικογενειακής μορφής γεωργικές εκμεταλλεύσεις μετατρέπονται, όλο και περισσότερο, σε επιχειρηματικές μονάδες και ο ανταγωνισμός γίνεται πλέον παγκόσμιος. Οι γεωργοί εγκαταλείπουν τη μαζική παραγωγή ομοιογενών προϊόντων και στρέφονται σε προϊόντα διαφοροποιημένα, με ειδικά χαρακτηριστικά, για συγκεκριμένους πελάτες. Οι τιμές των προϊόντων έχουν μεγαλύτερη αβεβαιότητα και οι προσωπικές διαπραγματεύσεις των γεωργών, γίνονται όλο και πιο σπουδαίες από πριν. Η γεωργία στηρίζεται όλο και περισσότερο στην επιστήμη και στην καινοτομία, εξασθενίζοντας την προσκόλληση σε παλιές μεθόδους και τεχνικές. Η έρευνα και ανάπτυξη αγκαλιάζεται όλο και πιο πολύ από τους γεωργούς, τους φορείς εμπορίας και άλλους ιδιώτες, ενώ αναπτύσσονται νέα συστήματα πληροφόρησης που γίνονται πιο κλειστά και αμείβονται από τους ίδιους τους γεωργούς και τους επιχειρηματίες. Ακόμη, ενώ παλιότερα μιλούσαμε για εντατική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, σήμερα μιλούμε για εκτατική εκμετάλλευση, συντήρηση και προστασία τους.

Αυτές οι αλλαγές δείχνουν ότι οι σύγχρονοι γεωργοί χρειάζεται να έχουν πολύπλευρες ικανότητες, περισσότερες από πριν. Οι γνώσεις μόνο σε θέματα αγρονομικά και τεχνικά, γίνονται όλο και λιγότερο επαρκείς για να λειτουργούν αποτελεσματικά, αφού είναι αναγκασμένοι να διαχειρίζονται μεγαλύτερα μεγέθη επιχειρήσεων, πιο πολύπλοκες καταστάσεις, σε ένα πολλαπλώς μεταβαλλόμενο χώρο (κοινωνία, οικονομία, θεσμοί, αγορά, κατανάλωση, τεχνολογία, εκπαίδευση, έρευνα, πολιτισμός). Χρειάζονται λοιπόν, περισσότερο από πριν, οι διαπροσωπικές, οι διοικητικές και οι εμπορικές ικανότητες και δεξιότητες.

### 1.2. Το επαγγελματικό μέλλον των απόφοιτων

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι το επαγγελματικό μέλλον για τους αποφοίτους του τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων, αναμένεται να είναι διαφορετικό από το παρελθόν. Νέες γνώσεις και ικανότητες, νέα επαγγελματικά αντικείμενα και δραστηριότητες, νέοι θεσμοί και φορείς απασχόλησης, νέες επαγγελματικές θέσεις, νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας, νέες επαγγελματικές σχέσεις, νέα συστήματα απασχόλησης και αμοιβών. Οι κατοχωρήσεις επαγγελματικών δικαιωμάτων που αποτελούν για τους πτυχιούχους ένα σπουδαίο ζητούμενο, γίνονται όλο και πιο αδύναμες να τους προστατεύουν, επειδή μέσα σ' αυτό το αναπτυξιακό περιβάλλον, αναδύονται διαρκώς νέες επαγγελματικές θέσεις που δύσκολα μπορούν να προβλεφθούν και να περιγραφούν.

Η αγροτική ύπαιθρος έχει πολλές αναπτυξιακές ευκαιρίες, τις οποίες μπορεί να αξιοποιήσει καλύτερα, εφόσον δημιουργήσει ή προσελκύσει ανθρώπινο δυναμικό με κατάλληλες γνώσεις και ικανότητες. Αυτό όμως δε συμβαίνει ικανοποιητικά, εάν κρίνουμε από τους πολλούς αποφοίτους του Τμήματος που μένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα άνεργοι ή υποαπασχολούνται ή ακόμη, απασχολούνται σε εργασίες μη σχετικές με τις σπουδές τους. Το γεγονός αυτό, οδηγεί σε σοβαρή απώλεια για την ύπαιθρο που στερείται των πολύτιμων υπηρεσιών τους, ενώ αποτελεί σπατάλη πολύτιμων γνωστικών δυνάμεων για την κοινωνία που χρηματοδότησε τις σπουδές τους. Μέσα σε αυτή την ατμόσφαιρα, οι πτυχιούχοι του Τμήματος, βγαίνουν κερδισμένοι εάν κάνουν την παραδοχή ότι το μέλλον τους εξαρτάται κυρίως από τους ίδιους. Έτσι, μπορούν να δουν τον εαυτό τους να δραστηριοποιείται, αξιοποιώντας πληθώρα

επαγγελματικών και επιχειρηματικών ευκαιριών που δυσκολεύονται μάλιστα να αξιοποιήσουν όσοι δεν έχουν την πολυδιάστατη παιδεία που έχουν αυτοί.

Ο Οδηγός αυτός είναι απαύγασμα 32 ετών διδακτικής, ερευνητικής και επαγγελματικής δραστηριότητας του συγγραφέα, στο Τμήμα, στη Σχολή Τεχνολογίας Γεωπονίας, καθώς σε πολλές θέσεις εργασίας, εκτός ΤΕΙ. Προέκυψε ως καρπός πολύμηνης προσπάθειας και αφιερώνεται στους αποφοίτους του Τμήματος τους οποίους αναμένεται να βοηθήσει αλλά και να προτρέψει για ανάλογη επαγγελματική δραστηριοποίηση, από την οποία θα προκύψει και η απασχόλησή τους, ως κύρια ανταμοιβή. Ενσωματώθηκαν σε αυτόν και οι πιο πρόσφατες εξελίξεις για την απασχόληση στο χώρο, μέχρι τον Ιανουάριο 2011.

### **1.3.Σκοπός και αντικείμενα του Οδηγού**

Στη μεταβαλλόμενη, παγκόσμια, ευρωπαϊκή και ελληνική πραγματικότητα, μερικές επαγγελματικές θέσεις των αποφοίτων του τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων διατηρούνται, όπως είναι, αμετάβλητες, αλλά πολλές θέσεις αλλάζουν μορφή, ενώ αναδύονται διαρκώς πολλές νέες. Για να δραστηριοποιηθεί έγκαιρα και κατάλληλα ένας απόφοιτος, ώστε να έχει μεγαλύτερη πιθανότητα επαγγελματικής αποκατάστασης και επιτυχίας, χρειάζεται καλύτερη ενημέρωση. Χρειάζεται ενημέρωση για τις επαγγελματικές κατοχυρώσεις και τα δικαιώματά του, τις επαγγελματικές κατευθύνσεις που μπορεί να ακολουθήσει, τις θέσεις εργασίας που μπορεί να αναζητήσει ή μπορεί να δημιουργήσει, τις εργασιακές συνθήκες που θα αντιμετωπίσει, τις νέες θέσεις που μπορεί να κερδίσει ή να διεκδικήσει, τα πλαίσια αμοιβών του, τις σπουδές ή εκπαιδεύσεις που μπορεί να κάνει.

Σκοπός του παρόντος οδηγού επαγγελματών είναι να δώσει τις πρώτες και σημαντικότερες πληροφορίες, προκειμένου οι πτυχιούχοι του τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων, να βοηθηθούν για να σχεδιάσουν τη μακροχρόνια επαγγελματική πορεία τους και να προετοιμαστούν κατάλληλα, στα πρώτα τους βήματα, μετά την αποφοίτηση. Έτσι, παρουσιάζονται τα σπουδαιότερα επαγγελματικά πεδία όπου μπορούν να δραστηριοποιηθούν, σε τρία επίπεδα: Το πρώτο επίπεδο περιλαμβάνει τα πεδία που οι απόφοιτοι έχουν πλήρη κατοχύρωση των επαγγελματικών τους δικαιωμάτων, το δεύτερο περιλαμβάνει τα πεδία όπου δεν υπάρχουν στενές επαγγελματικές κατοχυρώσεις και επομένως μπορούν να δραστηριοποιηθούν χωρίς εμπόδια, ενώ το τρίτο επίπεδο περιλαμβάνει πεδία όπου, παρόλο που μπορεί να έχουν μια πρώτης μορφής επαγγελματική κατοχύρωση, αποκλείονται από τις αντίστοιχες κατοχυρώσεις άλλων πτυχιούχων. Μετά απ' αυτά, γίνεται μια παρουσίαση σχετικά με τις δυνατότητες και τις προϋποθέσεις για μεταπτυχιακές σπουδές.

Πιο συγκεκριμένα, στις ενότητες που ακολουθούν, παρουσιάζονται συνοπτικά τα επαγγελματικά πεδία απασχόλησης και οι επί μέρους ειδικότητες. Ακολουθούν τα επαγγελματικά δικαιώματα, οι διάφορες επαγγελματικές θέσεις, εξαρτημένης εργασίας και αυτοαπασχόλησης, καθώς και βασικές πληροφορίες για τις αμοιβές. Στη συνέχεια, γίνεται μια συνοπτική αναφορά σε θέματα μεταπτυχιακών σπουδών, στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, καθώς και στις υποτροφίες. Ο οδηγός κλείνει με σύντομη ενημέρωση για συλλογικούς φορείς στους οποίους μπορούν να ενταχθούν οι πτυχιούχοι.

*Απευθύνονται ευχαριστίες στους συναδέλφους κ.κ. Αγγελόπουλο Σταμάτη, Κουτσού Σταυριανή, Νόττα Ουρανία, Παυλούδη Αλεξάνδρα, Σαμαθρακή Βάιο, μέλη ΕΠ του Τμήματος, καθώς και στους κ.κ. Μήτκα Καλλιόπη και Τσελεμπή Δημήτριο, εξωτερικούς συνεργάτες του Τμήματος, για τις πολύτιμες παρατηρήσεις και προτάσεις τους.*

Είναι ευπρόσδεκτες παρατηρήσεις και προτάσεις για βελτίωση και συμπλήρωση του παρόντος ΟΔΗΓΟΥ, μια και οι εξελίξεις είναι συνεχείς.....

## 2. ΠΕΔΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Σύμφωνα με το περιεχόμενο σπουδών που συνδέεται με αντίστοιχα μαθησιακά αποτελέσματα, τα επαγγελματικά πεδία στα οποία οι απόφοιτοι του τμήματος μπορούν να δραστηριοποιηθούν είναι πολλά. Ανήκουν στον οικονομικό και κοινωνικό χώρο της υπαίθρου, των γεωργικών δραστηριοτήτων, του φυσικού περιβάλλοντος και φθάνουν μέχρι το χώρο της κατανάλωσης των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων. Βλέποντας ως αφετηρία το γεωργό, με τη γεωργική παραγωγική διαδικασία, ο χώρος αυτός περιλαμβάνει δραστηριότητες, πριν από την παραγωγή, κατά την παραγωγή, παράλληλα με την παραγωγή ή/και συμπληρωματικά προς αυτήν, καθώς και δραστηριότητες, σε όλα τα επίπεδα, μετά την παραγωγή.

Οι απόφοιτοι του Τμήματος, αμέσως μετά τη λήψη του πτυχίου, έχουν να κάνουν δύο βασικές επιλογές:

➤ Να επιδιώξουν την άμεση εξεύρεση εργασίας ή την άμεση αυτοαπασχόλησή τους, είτε

➤ Να συνεχίσουν τις σπουδές τους για απόκτηση Τίτλου Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Εάν διαλέξουν την πρώτη κατεύθυνση, έχουν να ακολουθήσουν κατ' αρχήν τη σχέση **εξαρτημένης εργασίας**, δηλαδή την πρόσληψή τους σε δημόσιες αρχές ή υπηρεσίες, επιχειρήσεις, οργανισμούς, οργανώσεις, συλλόγους, σωματεία, κ.λ.π. Σε αυτή την περίπτωση, η απασχόλησή τους μπορεί να είναι εποχιακή ή μόνιμη. Μπορούν όμως να στραφούν στην **αυτοαπασχόληση**, δηλαδή στην έναρξη επαγγέλματος για παροχή υπηρεσιών ή ανάληψη έργων (εργολαβίες). Μπορούν ακόμη να ιδρύσουν δική τους **επιχείρηση** σε αντικείμενα που σχετίζονται με τον πρωτογενή, το δευτερογενή ή τον τριτογενή τομέα της οικονομίας και έχουν ως βάση τις γεωργικές δραστηριότητες, ή την αγροτική υπαίθρο, γενικότερα.

Οι επιλογές που κάνει ο απόφοιτος έχουν μικρότερη αβεβαιότητα και είναι πιο αποδοτικές, όταν γνωρίζει καλά τον χώρο στον οποίο επιδιώκει να δραστηριοποιηθεί πώς είναι σήμερα και πώς αναμένεται να εξελιχθεί (ποιες ακριβώς οι πιθανές ευκαιρίες και ποιες οι επερχόμενες απειλές). Τον χώρο αυτό, κάθε απόφοιτος το γνωρίζει βαθμιαία, ξεκινώντας από την επιλογή του Τμήματος και συνεχίζοντας σε όλη τη διάρκεια των σπουδών του. Ιδιαίτερη σπουδαιότητα έχει η εξάμηνη πρακτική άσκηση που μπορεί να αποτελέσει ένα βασικό βήμα για την έναρξη ή την ανάπτυξη μιας επαγγελματικής σχέσης ή μιας επαγγελματικής ιδέας, ενώ ιδιαίτερα πολύτιμη είναι η απασχόλησή στα πλαίσια του ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ με διάρκεια ενός έτους.

Εάν ο απόφοιτος εντοπίσει έγκαιρα τα επαγγελματικά πεδία που θα δραστηριοποιηθεί, μπορεί να προετοιμασθεί κατάλληλα, αποκτώντας τις γνώσεις και τις ικανότητες που θα του είναι πιο χρήσιμες. Με ένα συνδυασμό μαθημάτων επιλογής, εκπαιδευτικών επισκέψεων, εργασιών, πρόσθετων μαθημάτων και πτυχιακής διατριβής, συνεργασιών με καθηγητές, με εξωτερικούς συνεργάτες και επισκέπτες, αποκτά τη δυνατότητα να διαμορφώσει τη δέσμη γνώσεων, ικανοτήτων αλλά και σχέσεων που θα χρειασθεί για να επιτύχει τον επαγγελματικό του στόχο. Αυτή η δέσμη, μπορεί να συμπληρωθεί και να διευρυνθεί κατάλληλα με προσεκτική επιλογή της δραστηριότητας και του φορέα στον οποίο θα πραγματοποιηθεί η πρακτική άσκηση.

Από τα πιθανά επαγγελματικά πεδία απασχόλησης των αποφοίτων του Τμήματος, ορισμένα καθορίζονται ακριβώς από επίσημες κατοχυρώσεις (Προεδρικά Διατάγματα, Αποφάσεις Υπουργών) ενώ είναι περισσότερα τα πεδία που δεν υπάρχουν αντίστοιχες κατοχυρώσεις. Η σύνδεση του Τμήματος με την αγορά και την κοινωνία βοηθά στη διαρκή αναπροσαρμογή της εκπαίδευσης, στην κατάλληλη επαγγελματική προετοιμασία των αποφοίτων και στην πιο αποτελεσματική δραστηριοποίησή τους, σε επιχειρήσεις, οργανισμούς, υπηρεσίες που σχετίζονται με τον αγροτικό χώρο, τις δραστηριότητες, τους πόρους και τα προϊόντα του. Η προσφορά υπηρεσιών στους φορείς αυτούς μπορεί να έχει τη μορφή μεταφοράς ερευνητικών αποτελεσμάτων και καινοτομιών, ενημέρωσης και παροχής συμβουλών σε θέματα υψηλής σπουδαιότητας για τις εκμεταλλεύσεις, τις επιχειρήσεις, τους οργανισμούς του αγροτικού χώρου, τους καταναλωτές. Μπορεί να έχει τη μορφή τήρησης γεωργικών λογαριασμών, σύνταξης επενδυτικών προτάσεων και μελετών ανάπτυξης, τη μορφή εκπαίδευσης, αξιολόγησης έργων, άσκησης ελέγχων, την πραγματοποίηση εκτιμήσεων ζημιών από φυσικές καταστροφές ή άλλους παράγοντες, κ.λ.π.

### 3. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ

Όπως ήδη προαναφέρθηκε, με τις κατάλληλες επιλογές στα μαθήματα, στην πτυχιακή εργασία και στην πρακτική άσκηση, οι απόφοιτοι του Τμήματος μπορούν να ειδικευτούν σε **τέσσερις κύριους θεματικούς άξονες**. Κάθε άξονας προσφέρει τις εξειδικευμένες γνώσεις που καθιστούν τον απόφοιτο πιο κατάλληλο για ορισμένες επαγγελματικές ανάγκες και θέσεις που έχει ο ευρύς αγρο-τροφικός χώρος.

Η πρώτη κατεύθυνση δίνει τη δυνατότητα να αποκτήσουν περισσότερες γνώσεις μάνατζμεντ γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων και ικανότητες για να αναλάβουν ηγετικούς ρόλους στην αγροτική ύπαιθρο ή να εξελιχθούν σε στελέχη των γεωργικών επιχειρήσεων παραγωγής και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, συνεταιρισμών, οργανισμών, υπηρεσιών που σχετίζονται με τη γεωργική παραγωγή και την ύπαιθρο. Όπως επίσης να αναπτύξουν δραστηριότητες τήρησης γεωργικών λογαριασμών και λογιστικών βιβλίων, κοστολόγησης γεωργικών προϊόντων και δραστηριοτήτων, άσκησης εποπτείας και διαχειριστικών ελέγχων, εκπαίδευσης σε θέματα μάνατζμεντ.

Η δεύτερη κατεύθυνση δίνει τη δυνατότητα να αποκτήσουν περισσότερες γνώσεις αγροτικού μάρκετινγκ και διαχείρισης ποιότητας προκειμένου, ασκώντας ηγετικούς, συμβουλευτικούς ή άλλους ρόλους, να βοηθήσουν τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις και επιχειρήσεις ώστε να προσανατολισθούν στο μάρκετινγκ και να διαφοροποιηθεί η γεωργική παραγωγή με πυρήνα την ποιότητα. Να βοηθήσουν ώστε να αναπτυχθούν οι υλικές υποδομές και οι κατάλληλοι θεσμοί και να στελεχωθούν οι φορείς εμπορίας γεωργικών προϊόντων και εισροών, με ικανά στελέχη που έχουν τις κατάλληλες γνώσεις για τη διαχείριση θεμάτων εμπορίας και ποιότητας. Επίσης, να αναπτύξουν πρωτοβουλίες που συμβάλλουν στην αξιοποίηση των εμπορικών ευκαιριών, στην οργάνωση της συγκέντρωσης, μεταποίησης, τυποποίησης, συσκευασίας, σήμανσης, προβολής και γενικά της διάθεσης των γεωργικών προϊόντων. Να συμβάλλουν σε βελτίωση της ποιότητας και στην εφαρμογή συστημάτων ποιότητας, στη χρηματοδότηση επενδύσεων εμπορίας και στην αντιμετώπιση των κινδύνων εμπορίας, καθώς και στην ανάπτυξη της εμπορίας γεωργικών εφοδίων και της εκπαίδευσης για θέματα εμπορίας και διαχείρισης ποιότητας.

Η τρίτη κατεύθυνση δίνει στους αποφοίτους τη δυνατότητα να αποκτήσουν περισσότερες γνώσεις σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης και παροχής υπηρεσιών, με σκοπό να ασκήσουν ηγετικούς, συμβουλευτικούς και υποστηρικτικούς ρόλους στην αγροτική ύπαιθρο και να στελεχώσουν τους αναπτυξιακούς φορείς της γεωργίας και της υπαίθρου. Αυτό γίνεται συμβάλλοντας στην ίδρυση και στελέχωση νέων θεσμών και επιχειρηματικών σχημάτων, στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων παροχής γεωργικών συμβουλών και σύνταξης επενδυτικών σχεδίων, στην εκπόνηση τεχνικοοικονομικών μελετών για γεωργούς, επιχειρηματίες της υπαίθρου και αναπτυξιακούς φορείς. Γίνεται επίσης, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη συλλογικών πρωτοβουλιών, στην επιλογή συστημάτων χρηματοδότησης, στην αξιολόγηση επενδύσεων, στην άσκηση ελέγχων, στην πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών κινδύνων, στην εκπαίδευση αγροτών και στελεχών της γεωργίας και της υπαίθρου.

Η τέταρτη κατεύθυνση δίνει τη δυνατότητα να αποκτήσουν περισσότερες γνώσεις σε θέματα εφαρμογών της πληροφορικής στη γεωργία, με σκοπό να συμβάλλουν στη διάδοση των τεχνολογιών πληροφορικής στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις και επιχειρήσεις, στους φορείς εμπορίας, στους φορείς υποστήριξης και εκπαίδευσης των γεωργών, στη διαχείριση των επιδοτήσεων και στην άσκηση ελέγχων. Πιο συγκεκριμένα, μπορούν να δραστηριοποιηθούν ως ηγετικά ή επιχειρηματικά στελέχη, ως σύμβουλοι και εκπαιδευτές, ως δημόσιοι λειτουργοί ή στελέχη φορέων διαχείρισης και ελέγχου επιδοτήσεων, στελέχη φορέων διαχείρισης και ελέγχου γεωργικών γαιών, φορέων στατιστικής παρακολούθησης των εξελίξεων στη γεωργία και στην ύπαιθρο. Επίσης, ως στελέχη υπηρεσιών και φορέων που αξιοποιούν τις τεχνολογίες πληροφορικής στις επιχειρηματικές λειτουργίες, στην εκπαίδευση και στην πληροφόρηση.



## 4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Τα επαγγελματικά δικαιώματα μπορούμε να τα διακρίνουμε σε δύο κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν εκείνα που είναι καθορίζονται από το Προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ.) 109/1989 αλλά και από άλλα Προεδρικά Διατάγματα ή Υπουργικές Αποφάσεις. Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν όσα δικαιώματα κατοχυρώνονται με το Διάταγμα αυτό, αλλά εμποδίζονται οι απόφοιτοι του τμήματος ΑΑΔΑΕ να τα ασκήσουν, επειδή τα έχουν κατοχυρώσει και πτυχιούχοι άλλων Σχολών, με πρόσθετες ή μεταγενέστερες κανονιστικές διατάξεις ή ακόμη, επειδή δεν το επιτρέπουν μεταγενέστερες Υπουργικές Αποφάσεις.

### 4.1. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟ Π.Δ. 109/1989

Τα επαγγελματικά δικαιώματα που καθορίζονται από το Προεδρικό Διάταγμα 109/10-2-1989 (ΦΕΚ 47Α) παρατίθεται αυτούσια στο παράρτημα ΙΙΙ. Παρακάτω, παρουσιάζονται πιο αναλυτικά και ερμηνευτικά, οι κατοχυρωμένες επαγγελματικές θέσεις του Διατάγματος αυτού. Οι κατοχυρώσεις αυτές δεν επαρκούν για την άσκηση ενός επαγγέλματος ή την προσφορά εργασίας, επειδή πολλές θέσεις έχουν ιδιαίτερες απαιτήσεις σε σχέση με τις γνώσεις του αποφοίτου ή τις εγγυήσεις για την επάρκειά του ή την αξιοπιστία εκτέλεσης. Έτσι, πολλές θέσεις κατοχυρώνονται με πρόσθετες διατάξεις με τις οποίες, στην ελληνική πραγματικότητα, οι συντεχνιακές αγκυλώσεις δημιουργούν συνθήκες υπερβολικής προστασίας για ορισμένους πτυχιούχους και συνθήκες αποκλεισμού για άλλους. Το γεγονός αυτό δείχνει ότι οι απόφοιτοι του Τμήματος χρειάζεται να δραστηριοποιηθούν πολύπλευρα για να καταργηθούν τα εμπόδια εισόδου σε επαγγέλματα που οι σπουδές τους εξασφαλίζουν ικανοποιητική γνώση επάρκειας αλλά και να κατοχυρωθούν νέες θέσεις που εμφανίζονται διαρκώς στο χώρο της εργασίας (παρουσιάζεται αναλυτικά στην υποενότητα 5.1.2 και στην ενότητα 5.2).

Με την ολοκλήρωση λοιπόν των σπουδών τους, οι πτυχιούχοι του Τμήματος αποκτούν τις επιστημονικές, τεχνολογικές γνώσεις και ικανότητες, ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις όλων των τομέων της γεωργικής οικονομίας και των δράσεων ανάπτυξης της Υπαίθρου που emπίπτουν στα αντικείμενα των σπουδών τους. Ειδικότερα, είτε ως αυτοαπασχολούμενοι, είτε ως υπεύθυνα στελέχη επιχειρήσεων, οργανισμών και υπηρεσιών, αυτοδύναμα ή σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες, ασχολούνται με τη διοίκηση και διαχείριση γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων, γεωργικών οργανώσεων και μονάδων, εμπορία γεωργικών προϊόντων, ίδρυση και λειτουργία καταστημάτων εμπορίας πολλαπλασιαστικού υλικού, λιπασμάτων, φυτοπροστατευτικών προϊόντων, άλλων γεωργικών εφοδίων και μηχανημάτων, καθώς και γραφείων συμβούλων γεωργικής ανάπτυξης.

Αναλυτικότερα, δραστηριοποιούνται στους τομείς που αναφέρονται παρακάτω.

- Διοίκηση και διαχείριση γεωργικών εκμεταλλεύσεων, επιχειρήσεων και γεωργικών συνεταιρισμών,
- Λογιστική παρακολούθησή τους, τήρηση και ενημέρωση όλων των λογιστικών βιβλίων γεωργικών συνεταιρισμών, καθώς και υπογραφή των ισολογισμών τους,
- Διοικητική και οικονομική διαχείριση φορέων γεωργικής ανάπτυξης, και στελέχωση των ιδρυόμενων οργανισμών, όπως Πιστοποίησης Λογαριασμών, Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων, Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, του Υπουργείου Γεωργίας,
- Στελέχωση των Συνεταιρισμών και του αντίστοιχου Σώματος Ελεγκτών,
- Εμπορία γεωργικών προϊόντων, πρωτογενών και μεταποιημένων,
- Έλεγχο Τροφίμων και Ποιότητας και Επιβλεψη Γεωργικών Προϊόντων (διαχείριση ποιότητας και ποσότητας),
- Εμπορία πολλαπλασιαστικού υλικού, λιπασμάτων, φυτοπροστατευτικών προϊόντων, γεωργικών μηχανημάτων και άλλων εφοδίων,
- Εκτιμήσεις γεωργικών προϊόντων, πραγματογνωμοσύνες σε πάσης φύσεως ζημιές της γεωργικής παραγωγής, και του γεωργικού κεφαλαίου και εξοπλισμού,
- Λειτουργία γραφείων ειδικών δραστηριοτήτων, όπως αγροτικών ασφαλίσεων, φοροτεχνικών και άλλων, σχετικών με τη γεωργική ανάπτυξη,
- Σύμβουλοι Γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων,

- ο Σύνταξη και υποβολή σχεδίων βελτίωσης και προγραμμάτων, οικονομοτεχνικών μελετών και μελετών ανάπτυξης υπαίθρου,
- ο Αξιολόγηση σχεδίων βελτίωσης και προγραμμάτων, οικονομοτεχνικών μελετών και μελετών ανάπτυξης υπαίθρου,
- ο Στελέχωση όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης και της εκπαίδευσης των γεωργών.

Το Διάταγμα αυτό, συνυπογράφεται από τους Υπουργούς Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Προεδρίας (σήμερα Εσωτερικών, Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης), Γεωργίας (σήμερα Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων), Εμπορίου (σήμερα Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας), ενώ η εκτέλεσή του ανατίθεται στον Υπουργό Παιδείας. Οι κατοχυρώσεις αυτές, σε ορισμένες επαγγελματικές θέσεις συμπληρώνονται πιο συγκεκριμένα, με άλλα Π.Δ. ή Αποφάσεις Υπουργών που παρουσιάζονται στη συνέχεια.

## **4.2. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΦΟΔΙΩΝ**

Επί μέρους κατοχυρώσεις επαγγελματικών δικαιωμάτων έχουν οι απόφοιτοι του Τμήματος σε τέσσερις περιπτώσεις. Στην εμπορία πολλαπλασιαστικού υλικού, στην εμπορία λιπασμάτων, στην εμπορία φυτοπροστατευτικών προϊόντων και στην εκτίμηση ζημιών από φυσικές καταστροφές.

### **4.2.1. Εμπορία πολλαπλασιαστικού υλικού**

Οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να ασκήσουν εμπορία ή/και παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού είναι υποχρεωμένες να εξασφαλίσουν σχετική άδεια. Χορηγούνται λοιπόν τέσσερις τύποι αδειών (Α, Β, Γ, Δ) και οι προϋποθέσεις χορήγησης αναφέρονται στην Απόφαση του Υπουργού Γεωργίας αριθ. 303206/6 –6- 1997 (ΦΕΚ 461 Β), όπως επίσης και το αντικείμενο κάθε τύπου άδειας.

#### Τύπου Α (εισαγωγές- εξαγωγές, χονδρ.- λιαν. πώληση, τυποποίηση)

Ο κάτοχος της άδειας τύπου Α μπορεί να εισάγει, εξάγει, τυποποιεί (συσκευάζει, υποσυσκευάζει και ανασυσκευάζει) και γενικά να εμπορεύεται στη χώρα πολλαπλασιαστικό υλικό όλων των ομάδων και όλων των κατηγοριών που προβλέπονται στο άρθρο 3 του Ν. 1564/1985 (σπόροι, κόνδυλοι, σπορόφυτα, φυτάρια, μίγματα). Το υλικό αυτό μπορεί να είναι καλλιτερευτού, προβασικό, βασικό, πιστοποιημένο και εμπορικό.

Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργού Γεωργίας αριθ. 225012/4-4-2003 (ΦΕΚ 395Β), για τη χορήγηση άδειας εμπορίας τύπου Α η επιχείρηση πρέπει να:

α) Διαθέτει γεωπόνο ή τεχνολόγο γεωπονίας κατεύθυνσης φυτικής παραγωγής (Τμήμα Φυτικής Παραγωγής ή Θερμοκηπιακών Καλλιεργειών και Ανθοκομίας) ή τεχνολόγο γεωπονίας του Τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων/ Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων, πλήρους απασχόλησης.

β) Εξασφαλίζει εγκαταστάσεις αποθήκευσης και τυποποίησης, ανάλογες με τις δραστηριότητές της.

γ) Διαθέτει μηχανισμό για τον προσδιορισμό βλαστικότητας και μηχανικής καθαρότητας των σπόρων.

#### Τύπου Β (μεταπώληση- λιανική πώληση)

Ο κάτοχος της άδειας τύπου Β μπορεί να εμπορεύεται στο εσωτερικό της χώρας πολλαπλασιαστικό υλικό όλων των κατηγοριών και όλων των ομάδων που προμηθεύεται από την εγχώρια παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού και από προμηθευτές και κατόχους άδειας τύπου Α. Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργού Γεωργίας αριθ. 225012/4-4-2003 (ΦΕΚ 395Β), η επιχείρηση πρέπει να:

α) Διαθέτει γεωπόνο ή τεχνολόγο γεωπονίας κατεύθυνσης φυτικής παραγωγής (Τμήμα Φυτικής Παραγωγής ή Θερμοκηπιακών Καλλιεργειών και Ανθοκομίας) ή τεχνολόγο γεωπονίας του Τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων/ Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων, πλήρους απασχόλησης.

β) Εξασφαλίζει αποθηκευτικές εγκαταστάσεις κατάλληλες και ανάλογες με τις δραστηριότητές της.

#### Τύπου Γ (τυποποίηση, μεταπώληση- λιανική πώληση)

Ο κάτοχος της άδειας τύπου Γ μπορεί να τυποποιεί (συσκευάζει, υποσυσκευάζει και ανασυσκευάζει) πολλαπλασιαστικό υλικό όλων των ομάδων και όλων των κατηγοριών που προμηθεύεται από την εγχώρια παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού και από προμηθευτές και κατόχους άδειας τύπου Α. Τα τυποποιημένα προϊόντα του μπορεί να τα εμπορεύεται στο εσωτερικό της χώρας. Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργού Γεωργίας αριθ. 225012/4-4-2003 (ΦΕΚ 395Β), η επιχείρηση πρέπει να:

α) Διαθέτει γεωπόνο ή τεχνολόγο γεωπονίας κατεύθυνσης φυτικής παραγωγής (Τμήμα Φυτικής Παραγωγής ή Θερμοκηπιακών Καλλιεργειών και Ανθοκομίας) ή τεχνολόγο γεωπονίας του Τμήματος Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων/Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων, πλήρους απασχόλησης.

β) Εξασφαλίζει εγκαταστάσεις αποθήκευσης και τυποποίησης ανάλογες με τις δραστηριότητές της.

γ) Διαθέτει εργαστήριο για τον προσδιορισμό βλαστικότητας και μηχανικής καθαρότητας των σπόρων.

#### Τύπου Δ (σποροπαραγωγικές και φυτοπαραγωγικές επιχειρήσεις)

Κάτοχοι άδειας τύπου Δ γίνονται οι σποροπαραγωγικές ή φυτωριακές επιχειρήσεις, προκειμένου να εισάγουν από την αλλοδαπή βασικό ή άλλο υλικό για τις ανάγκες σποράς, φύτευσης ή εμβολιασμού, της επιχείρησής τους. Με την άδεια αυτή, μπορούν επίσης να πωλούν λιανικά και χονδρικά αποκλειστικά τα προϊόντα των επιχειρήσεών τους στην ημεδαπή και την αλλοδαπή. Σε κάτοχο αδειών λειτουργίας σποροπαραγωγικής και φυτωριακής επιχείρησης εκδίδεται μία μόνο άδεια τύπου Δ. Για τη χορήγηση άδειας εμπορίας τύπου Δ η επιχείρηση πρέπει προηγουμένως να διαθέτει άδεια Σποροπαραγωγικής ή φυτοπαραγωγικής επιχείρησης.

#### **4.2.2. Εμπορία λιπασμάτων**

Η απόφαση του Υπουργού Γεωργίας αριθ. 224996/2-4-2003 (Β' ΦΕΚ 386) τροποποιεί την προηγούμενη απόφαση 394200/5925/8.10.1999 που καθόριζε τις «Άδειες εμπορίας Λιπασμάτων τύπου Α ή Β» (ΦΕΚ 1939 Β), η οποία επίσης τροποποιήθηκε με τις όμοιες υπουργικές αποφάσεις 336105/10.2.2000 (ΦΕΚ 194 Β), 332617/18.1.2001 (ΦΕΚ '56 Β) και 259521/5925/16.5.2002 (ΦΕΚ 668 Β). Η περίπτωση λοιπόν α' του άρθρου 1 που αναφέρεται στις άδειες εμπορίας, αντικαθίσταται ως εξής:

α) Διαθέτουν στην επιχείρηση πτυχιούχο γεωτεχνικό των κλάδων γεωπόνων ή δασολόγων ή πτυχιούχο Ανώτατης ή Πανεπιστημιακής Σχολής άλλων κλάδων με ειδίκευση στους τομείς Εδαφολογίας-Θρέψης Φυτών ή πτυχιούχο τεχνολόγο Γεωπονίας του Τμήματος Φυτικής Παραγωγής ή του Τμήματος Θερμοκηπιακών Καλλιεργειών και Ανθοκομίας ή του Τμήματος Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων/Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης,

β) Εξασφαλίζουν συνθήκες αποθήκευσης λιπασμάτων, σύμφωνα με τα ισχύοντα,

γ) Είναι εγγεγραμμένοι σε επαγγελματικό Επιμελητήριο.

Υπό τη Διοίκηση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, λειτουργεί το Κέντρο Ελέγχου και Πιστοποίησης Πολλαπλασιαστικού Υλικού και Ελέγχου Λιπασμάτων (ΚΕΠΥΕΛ) με τις περιφερειακές του υπηρεσίες, από όπου μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να πάρουν περισσότερες πληροφορίες.

#### **4.2.3. Εμπορία φυτοπροστατευτικών προϊόντων**

Η άδεια εμπορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων παρέχεται στους αποφοίτους του Τμήματος, σύμφωνα με το Π.Δ. 2/13-1-2012 (ΦΕΚ 2Α)<sup>1</sup>. Οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση είναι:

<sup>1</sup> Προγενέστερες διατάξεις: Π.Δ. αριθ. 253/25 -9- 2002/(ΦΕΚ 224Α) που τροποποιεί το παλαιότερο Π.Δ. 264/2000.

1) Έχουν την ελληνική ιθαγένεια ή την υπηκοότητα ενός από τα κράτη- μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.). Προκειμένου περί υπηκόων κρατών- μελών της Ε.Ε. απαιτείται και γνώση της Ελληνικής γλώσσας που αποδεικνύεται από αντίστοιχο πιστοποιητικό Ελληνομάθειας, επιπέδου Β,

2) «Έχουν πτυχίο γεωπόνου Ανωτάτου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή πτυχίο Τμήματος Φυτικής Παραγωγής ή Τμήματος Θερμοκηπιακών Καλλιεργειών και Ανθοκομίας ή του Τμήματος Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι.) της ημεδαπής των άρθρων 1, 2 και 7 του Π.Δ. 109/1989 (Α'47) ή με βάση το άρθρο 5 του Ν. 1865/1989 (Α' 210) ισότιμο πτυχίο του αντίστοιχου τμήματος Φυτικής Παραγωγής, Κέντρου Ανώτερης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Κ.Α.Τ.Ε.Ε.) της ημεδαπής ή ισότιμο πτυχίο ή δίπλωμα αντίστοιχων ειδικοτήτων σχολών της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.»

3) Έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ή έχουν νόμιμα απαλλαγεί,

4) Δεν κατέχουν έμμισθη θέση στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, ούτε έχουν άλλη ατομική επιχείρηση που απαιτεί αυτοπρόσωπη απασχόληση,

5) Δεν έχει χορηγηθεί άδεια εμπορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων με υπεύθυνο το ίδιο πρόσωπο, στην Ελλάδα,

6) Διαθέτουν κατάστημα με όρους που προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις (παράγραφος 4, άρθρου 2, του Ν.Δ. 220/1973 και την παράγραφος 5, του άρθρου 2, του Ν. 2538/1997).

### **4.3. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΖΗΜΙΩΝ ΑΠΟ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ**

Οι απόφοιτοι μπορούν να απασχολούνται ως εκτιμητές ζημιών, με την ιδιότητα μόνιμου προσωπικού του ΕΛΓΑ ή των Υπηρεσιών του Υπουργείου ΑΑΤ ή ως συμβασιούχοι. Συγκεκριμένα, με την Απόφαση Υπουργού Γεωργίας αριθ. 290346/4-11-2002 (ΕΚ 1423Β) σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Π.Δ. 109/1989 ανατίθενται καθήκοντα εκτιμητή από τον Πρόεδρο του Ελληνικού Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων ή τον εξουσιοδοτημένο Προϊστάμενο Οργανικής Μονάδας, σε Τεχνολόγους Γεωπονίας, όταν δεν επαρκούν οι πτυχιούχοι του Πανεπιστημίου. Με την απόφαση Υπουργού αριθ. 226962/30-5-2003 (ΕΚ 759Β), καθορίζονται τα αντικείμενα απασχόλησης, όπως παρουσιάζονται παρακάτω:

- ο Παραλαβή αναγγελιών ζημιών και πράξη δημοσίευσης,
- ο Έλεγχος τελών εκτίμησης-επανεκτίμησης,
- ο Έλεγχος κωδικοποίησης και ορθής συμπλήρωσης πινάκων εκτίμησης,
- ο Διαγραφές πορισμάτων για τα οποία έχει υποβληθεί αίτηση επανεκτίμησης.
- ο Έλεγχος ορθής εισαγωγής στοιχείων στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα της Υπηρεσίας,
- ο Έλεγχος δικαιολογητικών για επιχορήγηση μέσων Ενεργητικής Προστασίας.
- ο Έλεγχος πραγματοποίησης εγκατάστασης των μέσων αυτών,
- ο Έλεγχος δικαιολογητικών για υπαγωγή σε προγράμματα Π.Σ.Ε.Α. (καθορισμός δικαιούχων και μη),
- ο Έλεγχος δικαιολογητικών για πραγματοποίηση αποκατάστασης ή ανασύστασης ζημιών Π.Σ.Ε.Α.,
- ο Συνδρομή στο εκτιμητικό έργο των Γεωτεχνικών πραγματογνωμόνων του Ε.Λ.Γ.Α.

Με νέα διάταξη –αυτή του άρθρου 17 του Ν. 2877/2010 (Σύστημα προστασίας και ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας)- καθορίζονται οι Εκτιμητές ζημιών:

1. Η εκτίμηση των ζημιών διενεργείται από γεωτεχνικούς υπαλλήλους ή κτηνιάτρους ή τεχνολόγους γεωπονίας του ΕΛ.Γ.Α. ή από υπαλλήλους των ίδιων ειδικοτήτων του δημόσιου τομέα μετά από έγκριση των υπηρεσιών τους. Σε περίπτωση εκτεταμένων ζημιών για την εκτίμηση των οποίων το προσωπικό του ΕΛ.Γ.Α. δεν επαρκεί, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΛ.Γ.Α., καθήκοντα εκτιμητή μπορεί επίσης να ανατίθενται και σε φυσικά πρόσωπα των παραπάνω ειδικοτήτων από Πίνακα Πιστοποιημένων Εμπειρογνομόνων που καταρτίζεται για το σκοπό αυτόν, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ισχύει για δύο χρόνια.

2. Η κατάταξη των εμπειρογνομόνων σε πίνακα και η επιλογή τους γίνεται από τον ΕΛ.Γ.Α. με τη διαδικασία και τα κριτήρια των διατάξεων του άρθρου 6 του Ν.2527/1997, όπως ισχύουν. Ο χρόνος υλοποίησης του έργου που ανατίθεται στους πιστοποιημένους εμπειρογνώμονες δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δύο μήνες ετησίως.

3. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται οι αρμόδιοι φορείς, τα κριτήρια και η διαδικασία πιστοποίησης των εμπειρογνομόνων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Οικονομικών καθορίζονται το ύψος και ο τρόπος αποζημίωσης των εμπειρογνομόνων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής.

Στον ίδιο Νόμο (άρθρο 18), προβλέπεται, υπό όρους, ενίσχυση της προαιρετικής ασφάλισης. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση προαιρετικής ασφάλισης των αγροτών στον ΕΛ.Γ.Α., σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις ή αλληλασφαλιστικούς συνεταιρισμούς για κινδύνους ή μέρος αυτών, που δεν καλύπτονται από την υποχρεωτική ασφάλιση του ΕΛ.Γ.Α., μπορεί να χορηγείται ενίσχυση, ως επιδότηση ασφαλιστρού, για την ασφάλιση καλλιεργειών, ζώων και φυτών έναντι οικονομικών απωλειών που προκαλούνται από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και ασθένειες των ζώων ή των φυτών ή εμφάνιση επιβλαβών οργανισμών. Οι απόφοιτοι θα ήταν χρήσιμο να λάβουν υπόψη αυτή τη διάταξη και τις προοπτικές που δημιουργεί για ποικίλες επαγγελματικές ενασχολήσεις.

## 5. ΘΕΣΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Οι θέσεις απασχόλησης, κατοχυρωμένες ή μη, είναι πολλές και διαφορετικές. Παρουσιάζονται στη συνέχεια ομαδοποιημένες σε: α) θέσεις δημοσίου και οργανισμών που εποπτεύονται από αυτό, μαζί με τις θέσεις φορέων σύμπραξης δημοσίου ή οργανισμών του με ιδιώτες, β) θέσεις εξαρτημένης εργασίας ή παροχής υπηρεσιών σε ιδιώτες και γ) θέσεις αυτοαπασχόλησης, με ίδρυση επιχείρησης.

### 5.1. ΘΕΣΕΙΣ ΜΕ ΕΡΓΟΔΟΤΗ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ Η ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΟΠΤΕΥΕΙ

#### 5.1. 1. Σχέση εξαρτημένης εργασίας

Οι απόφοιτοι μπορούν να επιδιώξουν την πρόσληψή τους σε αρχές ή υπηρεσίες του δημοσίου, όπως το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι Διευθύνσεις Αγροτικής ή Γεωργικής Ανάπτυξης κάθε περιφέρειας, οι Δήμοι, το Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες του, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής με τις υπηρεσίες που λειτουργούν σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς και το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, όπου μπορούν να εργασθούν ως εκπαιδευτικοί λειτουργοί Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Ακόμη, μπορούν να επιδιώξουν πρόσληψη σε οργανισμούς που εποπτεύουν τα τέσσερα προαναφερθέντα Υπουργεία ή σε εταιρίες και οργανισμούς που έχουν ιδρυθεί από συμπράξεις μεταξύ φορέων του δημοσίου και μη δημόσιου τομέα.

Η πρόσληψη μπορεί να γίνεται με καθεστώς μερικής απασχόλησης ή τακτικών υπαλλήλων και, τουλάχιστον κατά την ισχύουσα νομοθεσία, γίνεται με προκήρυξη γραπτού διαγωνισμού από το ΑΣΕΠ (Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού). Στην προκήρυξη καθορίζονται τα προσόντα και τα κριτήρια διορισμού. Στις υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προβλέπεται επίσης, η πρόσληψη με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, έως ενός έτους, για λόγους πρακτικής άσκησης Τεχνολόγων Γεωπονίας (ΑΓΡΟΤΙΚΟ). Επίσης, είναι δυνατόν να γίνονται προσλήψεις και σε θέσεις εποχιακού χαρακτήρα με συμβάσεις έργου.

Στις περιπτώσεις διορισμών, τα πιστοποιητικά Πληροφορικής ή η γνώση χειρισμού Ηλεκτρονικών Υπολογιστών θεωρούνται πρόσθετο προσόν. Με το Π.Δ. 44/ 9-3-2005 (ΦΕΚ 63Α), για τους πτυχιούχους που, μαζί με το πτυχίο, προσκομίζουν αναλυτική βαθμολογία από τέσσερα μαθήματα πληροφορικής ή Η/Υ, υποχρεωτικά ή κατ' επιλογήν, αυτό αποτελεί στοιχείο διαπίστωσης της (επάρκειας) γνώσης χειρισμού Η/Υ, όπως ακριβώς συμβαίνει με τα αντίστοιχα πιστοποιητικά.

Πολλοί οργανισμοί που εποπτεύονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή από άλλα Υπουργεία, είτε φορείς που ιδρύονται από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τους αποφοίτους. Η σπουδαιότητα αυτή βασίζεται, είτε στο ότι μπορεί να προσληφθούν, είτε ακόμη γιατί αναπτύσσουν δραστηριότητες συγγενείς ή συμπληρωματικές προς τα επαγγελματικά ενδιαφέροντά τους, όπως οι φορείς διαχείρισης αναπτυξιακών προγραμμάτων, οι φορείς διαχείρισης και ελέγχου επιδοτήσεων. Ορισμένοι τέτοιοι οργανισμοί παρουσιάζονται στη συνέχεια, κατ' αλφαβητική σειρά.

- Αναπτυξιακές Εταιρείες σε κάθε Νομό (πρόσβαση από [www.ypes.gr](http://www.ypes.gr) ή άμεσα από την ιστοσελίδα των Διοικητικών Περιφερειών)
- Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς ([www.neagenia.gr](http://www.neagenia.gr))
- Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΓΕΩΤ.Ε.Ε.) ([www.geotee.gr](http://www.geotee.gr))
- Διευθύνσεις Αγροτικής ή Γεωργικής Ανάπτυξης κάθε Διοικητικής Περιφέρειας (πρόσβαση από [www.minagric.gr](http://www.minagric.gr) ή άμεσα από την ιστοσελίδα των Περιφερειών)
- Διοικητικές Περιφέρειες (πρόσβαση από [www.ypes.gr](http://www.ypes.gr))
- Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος ([www.statistics.gr](http://www.statistics.gr))
- Εθνική Επιτροπή Γάλακτος Ελλάδας ([www.aua.gr/ndcg](http://www.aua.gr/ndcg))
- Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας (ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.) ([www.nagref.gr](http://www.nagref.gr))
- Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης ([www.esyd.gr](http://www.esyd.gr))
- Ελληνικός Οργανισμός Γάλακτος και Κρέατος ([www.elogak.gr](http://www.elogak.gr))

- Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ) ([www.efet.gr](http://www.efet.gr))
- Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης (ΕΛΟΤ) ([www.elot.gr](http://www.elot.gr))
- Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών (Ι.Γ.Ε.) (πρόσβαση από [www.minagric.gr](http://www.minagric.gr))
- Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (πρόσβαση από [www.minagric.gr](http://www.minagric.gr))
- Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμοι) (πρόσβαση από [www.ypes.gr](http://www.ypes.gr))
- Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού ([www.oaed.gr](http://www.oaed.gr))
- Οργανισμός Γεωργικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης & Απασχόλησης (Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α.) "ΔΗΜΗΤΡΑ" (πρόσβαση από [www.minagric.gr](http://www.minagric.gr))
- Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) ([www.elga.gr](http://www.elga.gr))
- Οργανισμός Πιστοποίησης & Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π.) ([www.agrocert.gr](http://www.agrocert.gr))
- Οργανισμός Πληρωμών & Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού & Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.) ([www.opেকেρε.gr](http://www.opেকেρε.gr))
- Πανελλήνια Ένωση Πτυχιούχων Τεχνολόγων Γεωπονίας (ΠΕΠΤΕΓ) ([www.pepteg.gr](http://www.pepteg.gr))
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ([www.minagric.gr](http://www.minagric.gr))
- Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ([www.minedu.gov.gr](http://www.minedu.gov.gr))
- Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ([www.yποian.gr](http://www.yποian.gr))
- Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ([www.yπεκα.gr](http://www.yπεκα.gr)).

Πολλά θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Οργανισμοί και Ιδρύματα, προκηρύσσουν θέσεις απευθυνόμενοι πλέον στο σύνολο των ευρωπαϊών πολιτών, ανεξαρτήτως καταγωγής ή υπηκοότητας. Τα κριτήρια πρόσληψης περιλαμβάνουν μόνο τα προσόντα που απαιτούνται για την κάθε θέση, με πρώτο προσόν τη γνώση μιας ή περισσότερων γλωσσών της Ε.Ε. ([www.europa.eu.int](http://www.europa.eu.int)). Το ίδιο ισχύει και για πολλούς διεθνείς οργανισμούς που προκηρύσσουν θέσεις απευθυνόμενοι στους πολίτες όλων των χωρών ([www.oecd.org](http://www.oecd.org), [www.fao.org](http://www.fao.org), κλπ).

### 5.1.2. Παροχή υπηρεσιών στο δημόσιο ή ανάληψη έργων (εργολαβία)

Σ' αντίθεση με το μακρινό παρελθόν, το δημόσιο αναθέτει σε τρίτους πολλές από τις εργασίες που πραγματοποιούσε με το προσωπικό του (outsourcing). Η ανάθεση γίνεται με διαγωνισμούς που απευθύνονται σε φυσικά ή σε νομικά πρόσωπα, τηρώντας όμως προϋποθέσεις και όρους ώστε να διασφαλίζεται η αμεροληψία, η αξιοπιστία, η καλή εκτέλεση και η προστασία του δημοσίου συμφέροντος. Τέτοιες εργασίες, που πολλαπλασιάζονται διαρκώς, είναι η σύνταξη μελετών, η αξιολόγηση επενδύσεων, η προσφορά υπηρεσιών εκπαίδευσης, η πιστοποίηση συστημάτων ποιότητας, η παροχή συμβουλών σε επιχειρηματίες, τα έργα ανάπλασης περιβάλλοντος και εγγείων βελτιώσεων, οι απεντομώσεις χώρων αποθήκευσης, εργασίας και διαμονής, οι υπηρεσίες εστίασης, κ.ά. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται ορισμένες περιπτώσεις όπου μπορούν να είναι υποψήφιοι οι απόφοιτοι του Τμήματος ή να επιδιώξουν την κατοχύρωση στο μέλλον.

#### Αξιολογητές αναπτυξιακού Νόμου

Γίνεται πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος προκειμένου να συγκροτηθεί μητρώο αξιολογητών (ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΑΝΑΘΕΩΡΗΘΕΙ). Οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν αιτήσεις στη διεύθυνση βιομηχανικών επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και γίνεται αξιολόγηση των υποψηφίων ([www.yποian.gr](http://www.yποian.gr)). Τα προσόντα που απαιτούνται είναι:

- Πτυχίο Πανεπιστημίου ή ΤΕΙ,
- Δύο τουλάχιστον τεκμήρια γνώσης του αντικείμενου αξιολόγησης επενδύσεων που μπορεί να είναι: α) μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών σε επιστημονικούς κλάδους διοίκησης επιχειρήσεων ή οικονομικών, συναφείς με θέματα επιχειρηματικότητας, ή β) τεκμηριωμένη εμπειρία σε θέματα διαχείρισης, αξιολόγησης, υλοποίησης κοινοτικών προγραμμάτων, ή γ) τεκμηριωμένη εμπειρία σε ελέγχους επενδύσεων (Απόφαση Υπουργού Ανάπτυξης 5651/ΔΒΕ 3033/21-3-2005).

#### Εκπαιδευτές ενηλίκων ΙΕΚ, ΚΕΚ, ΟΓΕΕΚΑ, Ινστ. δια Βίου Κατάρτισης

Η επαγγελματική κατάρτιση αναπτύσσεται διαρκώς και αποτελεί ένα σημαντικό πεδίο απασχόλησης. Όσοι έχουν τις προϋποθέσεις και ενδιαφέρονται να διδάξουν σε πιστοποιημένους

φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης, είναι υποχρεωμένοι να ενταχθούν σε επίσημο Μητρώο Εκπαιδευτών που συγκροτείται σύμφωνα με το Σύστημα Πιστοποίησης Εκπαιδευτών Ενηλίκων ([www.ekeris.gr](http://www.ekeris.gr)). Το σύστημα αυτό είναι μια ολοκληρωμένη διαδικασία που περιλαμβάνει τα απαραίτητα βήματα για να γίνει πιστοποίηση των εκπαιδευτών. Αρμόδιος φορέας είναι το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης (ΕΚΕΠΠΣ), ενώ το Σύστημα Πιστοποίησης αποτυπώνεται αναλυτικά στη με αριθμό 113172/17-11-2005 Κοινή Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Όσοι εντάσσονται στο Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΠΣ, έχουν ορισμένα πλεονεκτήματα που αναφέρονται στη συνέχεια.

- Κατ' αρχήν έχουν δικαίωμα να απασχολούνται στα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. προγράμματα κατάρτισης με την ιδιότητα του εκπαιδευτή, αφού η ένταξη στα Μητρώα του Ε.ΚΕ.ΠΠΣ. αποτελεί προϋπόθεση για την ανάληψη διδακτικού έργου,
- Εντάσσονται σε έναν ευρύτερο κοινό χώρο του ανθρώπινου δυναμικού που δραστηριοποιείται στο πεδίο της δια βίου κατάρτισης,
- Αποκτούν δυνατότητα πρόσβασης σε έναν ευρύ κύκλο δράσης, πληροφόρησης και επικοινωνίας, αφού τα Μητρώα Εκπαιδευτών λειτουργούν και ως εργαλείο δικτύωσης,
- Αποκτούν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν πιστοποιημένα προγράμματα εκπαίδευσης εκπαιδευτών και να εμπλουτίσουν τις παιδαγωγικές τους γνώσεις και δεξιότητες,
- Αποκτούν τη δυνατότητα να πιστοποιηθούν ως εκπαιδευτές ενηλίκων. Η πιστοποίηση των εκπαιδευτών ενηλίκων μάλιστα συνιστά την πρώτη ολοκληρωμένη και θεσμοθετημένη εφαρμογή διαδικασίας πιστοποίησης προσόντων στη χώρα.

Το Εισαγωγικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων είναι ο κατάλογος στον οποίο εγγράφονται όσοι εκπαιδευτές πληρούν τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα (σπουδές), καθώς και την επαγγελματική και διδακτική εμπειρία, όπου και εφόσον απαιτείται. Σε αυτό, αποτυπώνονται τα στοιχεία των εκπαιδευτών ως προς τα τυπικά τους προσόντα, την επαγγελματική τους εμπειρία αντιστοιχισμένη σε ομάδες επαγγελμάτων, σύμφωνα με το ισχύον Εθνικό Σύστημα Ταξινόμησης Επαγγελμάτων της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, καθώς και τη διδακτική τους εμπειρία. Το Εισαγωγικό Μητρώο απαρτίζεται από τέσσερα Υπομητρώα:

- Γενικό Υπομητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων
- Υπομητρώο Εκπαιδευτών Πληροφορικής και Βασικών Δεξιοτήτων Πληροφορικής
- Υπομητρώο Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης Α.Ε. (Ι.Ε.Κ. - Κ.Ε.Κ. )
- Υπομητρώο Εκπαιδευτών Ο.Γ.Ε.Ε.ΚΑ. «Δήμητρα»
- Υπομητρώο Εκπαιδευτών Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών
- Υπομητρώο Εκπαιδευτών Εκπαιδευτών.

Κάθε Υπομητρώο καλύπτει ένα συγκεκριμένο πεδίο επαγγελματικής κατάρτισης και οι προϋποθέσεις για να ενταχθεί κάποιος εξειδικεύονται ανά Υπομητρώο. Έτσι, διασφαλίζεται ότι οι εκπαιδευτές που εντάσσονται σε αυτό, διαθέτουν τα εξειδικευμένα προσόντα που απαιτούνται για την απασχόλησή τους στο συγκεκριμένο πεδίο. Ένας εκπαιδευτής μπορεί να υπαχθεί σε περισσότερα από ένα μητρώα, εφόσον πληροί τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις.

#### Ελεγκτές ποιότητας στο δημόσιο σύστημα ελέγχων

Στο σύστημα ελέγχου ποιότητας των γεωργικών προϊόντων, όπως τα οπωροκηπευτικά, που διακινούνται χωρίς μεταποίηση, απασχολούνται γεωπόνοι των διευθύνσεων γεωργικής ανάπτυξης των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων. Οι έλεγχοι που πραγματοποιούν είναι έλεγχοι καταλληλότητας στα στάδια εισαγωγής από τρίτες χώρες και εξαγωγών σ' αυτές, καθώς και έλεγχοι καταλληλότητας στην εσωτερική αγορά (Καν. 1148/12-6-2001/L156). Δεν αποτέλεσε το σημείο αυτό, μέχρι στιγμής, αντικείμενο αναζήτησης εργασίας από μέρους των αποφοίτων της ΑΑΔΑΕ/ΔΓΕ.

## **5.2. ΣΧΕΣΗ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Η ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΙΔΙΩΤΕΣ**

Οι θέσεις για πρόσληψη ή παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες αυξάνονται διαρκώς, σε αντίθεση με τις θέσεις στο δημόσιο τομέα. Οι θέσεις είναι πολλές και διαφορετικές και οι απόφοιτοι έχουν πιο βέβαιη επιτυχία αν εντοπίσουν έγκαιρα, σε ποιες από αυτές ενδέχεται να απασχοληθούν. Αυξάνουν τις πιθανότητες επιτυχίας, αν σκεφθούν έγκαιρα και τις προσαρμογές που



χρειάζονται να κάνουν, επιλέγοντας μαθήματα και επιμορφώσεις, συμμετέχοντας σε συνέδρια και ενημερωτικές ημερίδες, επιλέγοντας πτυχιακή εργασία και πρακτική άσκηση, ώστε να διαμορφώσουν τη δέσμη ικανοτήτων που είναι καταλληλότερη για τη θέση που ενδιαφέρονται.

#### Τήρηση γεωργικών λογαριασμών και λογιστικών βιβλίων

Όσο μεγαλώνουν οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις, τόσο μεγαλώνουν και οι ανάγκες τους να τηρούν βιβλία γεωργικών λογαριασμών και να αναθέτουν τις φορολογικές τους υποθέσεις, σε πιο ειδικούς. Έτσι, διαμορφώνονται συνθήκες που ευνοούν την επαγγελματική ενασχόληση πολλών αποφοίτων με τέτοια θέματα. Είναι θέσεις χωρίς πρόσθετες κατοχυρώσεις. Αντίθετα, στην τήρηση λογιστικών βιβλίων (Λογιστή Φοροτεχνικού Α, Β, Γ, Δ τάξης), υπάρχουν κατοχυρώσεις που αποκλείουν τους αποφοίτους ΑΑΔΑΕ/ΔΓΕ από τη δυνατότητα να τηρούν οποιασδήποτε κατηγορίας βιβλία (Νόμος 2515/25-7-1997/ΦΕΚ 154Α και άρθρο 17/Ν. 3470/28-6-06/ΦΕΚ 132Α). Το δικαίωμα αυτό παραχωρείται στους αποφοίτους των οικονομικών τμημάτων πανεπιστημίου αλλά, υπό διαφορετικές προϋποθέσεις, και σε αποφοίτους των ΣΔΟ των ΤΕΙ, π.χ. στους αποφοίτους των Τμημάτων Εμπορίας και Διαφήμισης ή Τουριστικών Επιχειρήσεων, δίνεται άδεια Γ' τάξης όταν ασκούν επί τετραετία το επάγγελμα του λογιστή και άδεια Β' τάξης, όταν ασκούν το επάγγελμα λογιστή –φοροτεχνικού Γ' τάξης, επί μια τριετία.

Χορηγείται επίσης, άδεια άσκησης επαγγέλματος Λογιστή -Φοροτεχνικού Δ' τάξης σε όσους είναι κάτοχοι απολυτηρίου λυκείου και ασκούν, επί δώδεκα έτη, μετά την λήψη του απολυτηρίου, το επάγγελμα του βοηθού λογιστή. Η άδεια αυτή, χορηγείται επίσης σε όσους τελείωσαν ΙΕΚ λογιστικής, έπειτα από οκτώ έτη επαγγελματικής εμπειρίας σε θέση βοηθού λογιστή και σε όσους τελείωσαν επαγγελματικό λύκειο κλάδου οικονομίας, μετά από δέκα έτη. Όσοι αποκτούν άδεια Δ τάξης, μετά από πενταετή άσκηση του επαγγέλματος, αποκτούν και άδεια Γ' τάξης.

Οι απόφοιτοι του Τμήματος απουσιάζουν από τις κανονιστικές διατάξεις, γεγονός που τους κάνει να εντάσσονται στους κατόχους απολυτηρίου λυκείου. Αυτό θα μπορούσε να αποτελέσει έναυσμα ώστε να τους στρέψει σε διεκδίκηση μιας διαφορετικής αντιμετώπισης από τη σημερινή, τουλάχιστον για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, τις μικρές επιχειρήσεις και τους μικρούς συνεταιρισμούς του γεωργικού τομέα.

#### Σύμβουλοι-Επιθεωρητές συστημάτων ποιότητας ή ελεγκτές

Πολλοί ιδιωτικοί φορείς πιστοποίησης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας για υπηρεσίες, γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα, προσλαμβάνουν, είτε εποχιακά είτε σε μόνιμη βάση, πτυχιούχους που τους απασχολούν σε διάφορες θέσεις. Ποιο συνηθισμένη είναι η απασχόλησή τους, στην αρχή τουλάχιστον, στην ανάπτυξη ενός συστήματος ποιότητας και στην άσκηση επιθεωρήσεων και ελέγχων. Πολλοί μάλιστα διαπιστευμένοι φορείς πιστοποίησης, συνήθως σε συνεργασία με άλλους Οργανισμούς ή Ινστιτούτα, πραγματοποιούν εκπαιδεύσεις ενδιαφερομένων να γίνουν επιθεωρητές συγκεκριμένων συστημάτων ποιότητας ή ελεγκτές. Το πιστοποιητικό που αποκτάται από την εκπαίδευση, το αναγνωρίζουν πολλοί ιδιωτικοί φορείς που δεν είναι υποχρεωμένοι να τηρούν διατάξεις οι οποίες αποκλείουν κατηγορίες πτυχιούχων, όπως συμβαίνει μέχρι σήμερα, με τον Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π. (Agrocert).

#### Στελέχη επιχειρήσεων εμπορίας γεωργικών προϊόντων

Οι εξελίξεις στις γεωργικές αγορές δείχνουν τις μεγάλες ευκαιρίες και απειλές που έχουν οι γεωργικές και εμπορικές επιχειρήσεις και την ανάγκη να επιτύχουν καλύτερη οργάνωση και αποτελεσματικότερη λειτουργία. Πολλές εμπορικές και εξαγωγικές ευκαιρίες μάλιστα χάνονται, επειδή τα συστήματα συγκέντρωσης και διανομής των ελληνικών επιχειρήσεων δε μπορούν να ανταποκριθούν στις αυξημένες απαιτήσεις των πελατών. Τα συστήματα αυτά χρειάζονται καλύτερη οργάνωση και αυτό μπορεί να γίνει με στελέχη εξειδικευμένα -πτυχιούχους με μια ευρεία δέσμη ικανοτήτων- που είναι κατάλληλα να διαχειρισθούν πλήθος παραγόντων, δραστηριοτήτων και λειτουργιών, ξεκινώντας από την πρωτογενή παραγωγή και φθάνοντας μέχρι την τελική διάθεση των προϊόντων. Έτσι, υπάρχουν πολλά περιθώρια για επαγγελματική σταδιοδρομία των αποφοίτων σε θέσεις που δεν είναι κατοχυρωμένες με άλλα κανονιστικά πλαίσια και δεν είναι η καλύτερη λύση να καλυφθούν από άλλους λιγότερο ειδικούς.

Υπηρεσίες που καλούνται να προσφέρουν οι απόφοιτοι είναι η οργάνωση της πρωτογενούς παραγωγής, η σύναψη συμβάσεων με αγρότες, η παρακολούθηση της γεωργικής

παραγωγής, η ενημέρωση των γεωργών, η τήρηση αρχείων προμηθευτών-γεωργών, η εφαρμογή συστημάτων ποιότητας, η συγκέντρωση των γεωργικών προϊόντων, ο ποιοτικός έλεγχος, η μεταφορά, η αποθήκευση. Η θέση επίσης του υπεύθυνου στη διαλογή, ταξινόμηση και συσκευασία μη μεταποιημένων προϊόντων, είναι θέση μη κατοχυρωμένη, όπου μπορούν οι απόφοιτοι να απασχοληθούν, αναλαμβάνοντας ευθύνες υπεύθυνου παραγωγής. Η θέση υπεύθυνου εμπορίας σε μια επιχείρηση, είναι επίσης θέση απαλλαγμένη από κατοχυρώσεις που θα εμπόδιζαν τους πτυχιούχους του Τμήματος να απασχοληθούν και προσφέρεται σε όποιον εξασφαλίζει προϋποθέσεις υψηλής αποτελεσματικότητας. Οι γνώσεις που αποκτούν οι απόφοιτοι τους επιτρέπουν να εξελιχθούν σε στελέχη εμπορίας μικρών επιχειρήσεων, αφού αποκτήσουν την ανάλογη επαγγελματική εμπειρία ή ακόμη, σε στελέχη μεγαλύτερων επιχειρήσεων, έπειτα από πολυετή εμπειρία και επιμόρφωση ή μεταπτυχιακές σπουδές. Η σχέση εργασίας μπορεί στην αρχή να έχει εποχιακό χαρακτήρα και στη συνέχεια να αποκτήσει μόνιμο.

#### Στελέχη των επιχειρήσεων εμπορίας γεωργικών εφοδίων

Στα γεωργικά εφόδια συμπεριλαμβάνονται το πολλαπλασιαστικό υλικό φυτικής παραγωγής, το αναπαραγωγικό υλικό της ζωικής παραγωγής, τα λιπάσματα, οι ζωοτροφές, τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, τα κτηνιατρικά φάρμακα, τα μηχανήματα, οι κατασκευές, οι συσκευές και τα εργαλεία, τα υλικά θερμοκηπίων, τα μέσα και υλικά συσκευασίας, καθώς και ό,τι άλλο χρησιμοποιείται στις γεωργικές και εμπορικές επιχειρήσεις. Πολλοί επιχειρηματίες ενδιαφέρονται να χρησιμοποιήσουν την άδεια που δικαιούνται οι απόφοιτοι, καθώς και για να προσφέρουν οι απόφοιτοι τις υπηρεσίες τους, ως υπάλληλοι στην επιχείρηση ή ως συνεταιριοί. Ακόμη όμως και στις περιπτώσεις που δε δικαιούνται άδεια, θα μπορούσαν οι απόφοιτοι να αποτελέσουν πολύτιμους συνεργάτες ή στελέχη των επιχειρήσεων εμπορίας, με την ευρεία δέσμη γνώσεων σε θέματα εμπορίας, μανάτζμεντ, οικονομικών, γεωργοτεχνικών, Η/Υ. Σημειώνεται ότι και εδώ υπάρχει ένας τομέας -της εμπορίας κτηνιατρικών φαρμάκων- από τον οποίο αποκλείονται οι απόφοιτοι του Τμήματος.

#### Συντάκτες σχεδίων βελτίωσης, τεχνικοοικονομικών και λοιπών μελετών

Με τις Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις (ΚΥΑ) 4985/2-7-2010 (ΦΕΚ 1026) και 704/9-12-2008 (ΦΕΚ 2497B) παρέχεται η δυνατότητα στους Τεχνολόγους Γεωπονίας να συντάξουν και να υπογράψουν μελέτες που επιδοτούνται από το ΕΣΠΑ στις περιπτώσεις των προγραμμάτων Σχεδίων Βελτίωσης και Νέων Γεωργών. Πιο αναλυτικά: Η ΚΥΑ 4985/2-7-2010 (ΦΕΚ 1026) που αναφέρεται στα Καθεστώτα ενισχύσεων του μέτρου 121 «Εκσυγχρονισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων» του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013 και συγκεκριμένα στο άρθρο 15 αναφέρεται ότι η αίτηση ενίσχυσης συντάσσεται και υπογράφεται: α) από γεωπόνο τακτικό μέλος του ΓΕΩΤΕΕ, και β) από τεχνολόγους γεωπονίας για αιτήσεις ενίσχυσης προϋπολογισμού έως και 150.000 Ευρώ. Η ΚΥΑ 704/9-12-2008 (ΦΕΚ 2497B) που αναφέρεται στο Καθεστώς ενισχύσεων του Μέτρου 112 «Εγκατάσταση Νέων Γεωργών» του Άξονα Προτεραιότητας 1 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007 - 2013 και συγκεκριμένα στο άρθρο 15 αναφέρει ότι η αίτηση συντάσσεται και υπογράφεται από γεωτεχνικό ή τεχνολόγο γεωπονίας.

#### Στελέχη ή συνεργάτες αναπτυξιακών εταιρειών ή γραφείων μελετών

Σε κάθε Νομό, λειτουργούν μια ή περισσότερες Αναπτυξιακές Εταιρείες που ιδρύονται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Επαγγελματικούς φορείς και Συνεταιρισμούς. Στις Εταιρείες αυτές, προσλαμβάνονται απόφοιτοι του Τμήματος, ορισμένες φορές μετά από την πρακτική άσκηση. Το ίδιο συμβαίνει και με πολλές ιδιωτικές εταιρείες ερευνών, μελετών και αναπτυξιακών προγραμμάτων. Συνεργαζόμενοι ή εντασσόμενοι σε τέτοιες εταιρείες που έχουν στελέχη με δικαίωμα σύνταξης σχεδίων βελτίωσης ή μελετών, οι απόφοιτοι μπορούν να ξεπεράσουν τον αποκλεισμό τους από τις διατάξεις που ισχύουν. Αυτό όμως δεν πρέπει να οδηγήσει σε εφησυχασμό αλλά να επιδιώξουν κατοχύρωση του σχετικού δικαιώματος, με αλλαγή του κανονιστικού πλαισίου.

#### Σύμβουλοι γεωργικών επιχειρήσεων σε χρηματοδοτικά θέματα

Οι χρηματοδοτήσεις και δανειοδοτήσεις των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων, καθώς και των φορέων εμπορίας γεωργικών προϊόντων και εφοδίων, αναπτύσσονται και διαφοροποιούνται διαρκώς. Οι αγρότες και οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να ξεκινήσουν μια νέα δραστηριότητα ή να επεκτείνουν μια υπάρχουσα ή όσοι ενδιαφέρονται

να κάνουν έναρξη επαγγέλματος ή ίδρυση μιας επιχείρησης, δε είναι σε θέση να χειρισθούν ικανοποιητικά θέματα χρηματοδοτήσεων. Χρειάζονται λοιπόν βοήθεια για να μελετήσουν τις ανάγκες χρηματοδότησης, να βρουν τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες χρηματοδότησης και τέλος, να επιλέξουν την καλύτερη για αυτούς χρηματοδοτική λύση (επιχορήγηση και δανεισμό). Είναι ένας τομέας που παρέχει τη δυνατότητα σε πτυχιούχους, να εξελιχθούν σε συμβούλους επιχειρήσεων για θέματα αξιοποίησης χρηματοδοτήσεων και δανειοληψιών (χρηματοπιστωτικός σύμβουλος), με κύρια αρμοδιότητα την προετοιμασία του φακέλου ενός υποψήφιου επενδυτή και τη διερεύνηση του χρηματοδοτικού περιβάλλοντος. Η αμοιβή τους προκύπτει συνήθως ως προμήθεια, τόσο από τον δανειολήπτη, όσο και από την τράπεζα.

#### Συνεργάτες ή στελέχη φορέων πληροφόρησης και Οργανώσεων

Ο τομέας της πληροφόρησης αναπτύσσεται διαρκώς και οι φορείς που ασχολούνται, άμεσα ή έμμεσα, με την ενημέρωση και την επικοινωνία πολλαπλασιάζονται (εκδότες περιοδικών – εφημερίδων - βιβλίων, μέσα μαζικής επικοινωνίας, οργανώσεις καταναλωτών, σύλλογοι προστασίας περιβάλλοντος, φορείς ανακύκλωσης συσκευασιών, εταιρίες προβολής και επικοινωνίας). Πολλοί από αυτούς τους φορείς, ασχολούνται με αντικείμενα γεωργίας, υπαίθρου, τροφίμων αλλά και θέματα που συνδέονται με αυτά. Οι απόφοιτοι μπορούν να αναπτύξουν συνεργασίες ή να προσληφθούν, εφόσον έχουν τις απαιτούμενες γνώσεις και ικανότητες. Η ευρεία δέσμη γνώσεων που αποκτούν, τους δίνει μια καλή βάση για να χειρίζονται τέτοια αντικείμενα, σε μια εποχή που επαγγελματίες χωρίς τις κατάλληλες γνώσεις, παρουσιάζουν σπουδαία θέματα, μεγάλου ενδιαφέροντος, με πρόχειρο τρόπο.

#### Ασφαλιστικοί Σύμβουλοι

Ο τομέας της ιδιωτικής ασφάλισης αναπτύσσεται και περιλαμβάνει τους κλάδους ασφαλειών ζωής, ασφάλισης περιουσιακών στοιχείων, πρόσθετης ασφάλισης της γεωργικής παραγωγής. Οι απόφοιτοι, γνωρίζοντας τους ανθρώπους που απασχολούνται στον γεωργοτροφικό χώρο, τις ιδιαιτερότητες που έχουν τα περιουσιακά τους στοιχεία, τις ιδιαιτερότητες που έχει η γεωργική παραγωγή, καθώς και σχετικές μεθόδους εκτίμησης, έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα σε σχέση με άλλους ενδιαφερόμενους, όταν προσφέρουν υπηρεσίες στον τομέα αυτό. Στον Νόμο 2877/2010 (άρθρο 18), όπως προαναφέρθηκε, προβλέπεται ενίσχυση της προαιρετικής ασφάλισης των αγροτών στον ΕΛ.Γ.Α., σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις ή αλληλασφαλιστικούς συνεταιρισμούς για κινδύνους ή μέρος αυτών, που δεν καλύπτονται από την υποχρεωτική ασφάλιση του ΕΛ.Γ.Α. Σε αυτές τις περιπτώσεις, μπορεί να χορηγείται ενίσχυση, ως επιδότηση ασφαλιστρού, για την ασφάλιση καλλιεργειών, ζώων και φυτών έναντι οικονομικών απωλειών που προκαλούνται από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και ασθένειες των ζώων ή των φυτών ή εμφάνιση επιβλαβών οργανισμών. Οι απόφοιτοι θα ήταν χρήσιμο να λάβουν υπόψη τις προοπτικές που δημιουργεί αυτή η διάταξη για ποικίλες επαγγελματικές ενασχολήσεις.

#### Σύστημα παροχής συμβουλών – Πιστοποιημένοι Σύμβουλοι/Συνεργάτες

Στον Νόμο 3399/17-10-2005, άρθρο 8, με βάση τον κανονισμό (ΕΚ) 1782/2003, δημιουργείται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σύστημα παροχής συμβουλών σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις, με σκοπό την υποβοήθηση των αγροτών τουλάχιστον στις κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης και τις ορθές γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες που αναφέρονται στην πολλαπλή συμμόρφωση (Κοινή Υπουργική Απόφαση 324032/24-12-2004). Η προσχώρηση των αγροτών στο πιο πάνω σύστημα είναι εθελοντική. Η ΚΥΑ Αριθμ. 303894 (2)/11-8-2006 Συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του συστήματος παροχής συμβουλών σε γεωργούς (Καν(1782/2003), στο άρθρο 3 προβλέπει: Στο σύστημα παροχής γεωργικών συμβουλών δύνανται να ενταχθούν ως συνεργάτες των γεωργικών συμβούλων (εφεξής καλούμενοι «συνεργάτες») πτυχιούχοι ΤΕ, αντίστοιχων ειδικοτήτων με τους ΠΕ της περίπτωσης α) της παρ. 2 του άρθρου 2, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις των περιπτώσεων δ) έως και θ) της ίδιας παραγράφου. Οι προϋποθέσεις αυτές είναι οι παρακάτω:

(δ) Κατέχει βεβαίωση επάρκειας γεωργικού συμβούλου, σύμφωνα με την παράγρ. 2 του άρθρου 5.

(ε) Δεν ασκεί εμπορία γεωργικών εφοδίων, δεν εργάζεται σε επιχειρήσεις εμπορίας γεωργικών σκευασμάτων και φαρμάκων, δεν εργάζεται με σχέση εξαρτημένης εργασίας (ασφάλεια ΤΣΑΥ κ.λπ.) σε εταιρείες εμπορίας κτηνιατρικών φαρμακευτικών προϊόντων και φαρμακούχων ζωοτροφών.

(στ) Έχει επαγγελματική εμπειρία τουλάχιστον 2 ετών σε σχετικό τομέα.

(ζ) Δεν εργάζεται στο στενό ή ευρύτερο δημόσιο τομέα και σε οργανισμούς εποπτευόμενους από το δημόσιο, σε ΟΤΑ, πιστωτικά ιδρύματα.

(η) Δεν ανήκει σε διδακτικό επιστημονικό προσωπικό των ΑΕΙ και ΤΕΙ.

(θ) Δεν είναι ελεγκτής των γεωργικών συμβούλων, σύμφωνα με το άρθρο 11 της παρούσας.

Οι συνεργάτες γεωργικών συμβούλων πιστοποιούνται μόνο για τις υπηρεσίες που προβλέπονται στις περιπτώσεις α έως γ της παρ. 1 του άρθρου 7, δηλαδή Επίσκεψη στην εκμετάλλευση, Καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, Προσδιορισμό των απαιτήσεων της πολλαπλής συμμόρφωσης που έχουν εφαρμογή στην εκμετάλλευση (περισσότερα στο [www.agrocert.gr](http://www.agrocert.gr)).

Αναφορικά με την πιστοποίηση των Συμβούλων και των Συνεργατών Συμβούλων, η ΚΥΑ 267630/13-12-2007 καθορίζει τα εξής:

1. Φορέας Πιστοποίησης γεωργικών συμβούλων ορίζεται ο ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π) και όπου στις υπ' αριθμ. 303894/11.8.2006 (ΦΕΚ 1375/Β') και υπ' αριθμ. 233629/5.7.2007 (ΦΕΚ 1230/Β') κοινές υπουργικές αποφάσεις αναφέρεται το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. νοείται εφεξής ο Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π.

2. Η εποπτεία, ο συντονισμός και ο έλεγχος του συστήματος γεωργικών συμβούλων ανατίθεται στη Γενική Διεύθυνση Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και όπου στις υπ' αριθμ. 303894/11.8.2006 (ΦΕΚ 1375/Β') και υπ' αριθμ. 233629/5.7.2007 (ΦΕΚ 1230/Β') κοινές υπουργικές αποφάσεις αναφέρεται η Γενική Διεύθυνση Γεωργικών Εφαρμογών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων νοείται εφεξής η Γενική Διεύθυνση Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

3. Η ευθύνη σύνταξης των αναγκαίων οδηγιών εφαρμογής και των οριζόμενων στην περίπτωση η' της παραγράφου 2 του άρθρου 4 της υπ' αριθμ. 303894/11.8.2006 (ΦΕΚ 1375/Β') κοινής υπουργικής απόφασης ανήκει στην αρμόδια καθ' ύλη Διεύθυνση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η οποία προς αποφυγή επικαλύψεων συνεργάζεται με τις συναρμόδιες υπηρεσίες.

### 5.3. ΙΔΡΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Στον αγροτικό χώρο, παρουσιάζονται διαρκώς νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες, παγκόσμιες, ευρωπαϊκές, εθνικές, μαζί με νέες απειλές για το αγροτικό παραγωγικό σύστημα, το φυσικό περιβάλλον και την ποιότητα ζωής. Η μεταβαλλόμενη αυτή αγροτική πραγματικότητα χρειάζεται νέα γνώση και τεχνολογία, καινοτομίες (τεχνολογικές- οργανωτικές- εμπορικές), νέες ιδέες, νέα σχήματα οργάνωσης, νέες επαγγελματικές σχέσεις, νέες υπηρεσίες, νέες δραστηριότητες, νέα προϊόντα ή νέες μορφές προϊόντων. Το ποιοτικό, ανθρώπινο, φυσικό, πολιτισμικό και τεχνολογικό κοίτασμα της ελληνικής υπαίθρου προσφέρεται για αξιοποίηση. Χρειάζεται περισσότερη δημιουργικότητα, συστηματική δουλειά, συνεργασιμότητα. Έτσι, φαίνεται ότι διαμορφώνονται καλύτερες επαγγελματικές συνθήκες για εκείνους που έχουν την κατάλληλη παιδεία και επιθυμούν να αναπτύξουν επιχειρηματική δραστηριότητα. Πολλοί απόφοιτοι μπορούν να βάλουν στο κέντρο των αναζητήσεών τους μια δική τους επιχείρηση ή μια δική τους δουλειά, με στοιχεία καινοτόμα και υπηρεσίες που βασίζονται στις γνώσεις και στις ειδικές ικανότητές τους.

Πριν φθάσει στην απόφαση για ίδρυση επιχείρησης, ο απόφοιτος χρειάζεται να εξετάσει ένα πλήθος από θέματα, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος αποτυχίας και να έχει μεγαλύτερη επιτυχία. Είναι απαραίτητο να κάνει προσεκτικά βήματα. Ένα συνοπτικό σχήμα αναζήτησης, στα πλαίσια του σχεδιασμού που αναδεικνύει ορισμένες πλευρές και δείχνει την πολυπλοκότητα του θέματος, παρατίθεται στη συνέχεια. Οι ενδιαφερόμενοι είναι καλά να ανατρέξουν, τόσο σε σχετικά εγχειρίδια, όσο και σε πηγές πληροφόρησης, δημόσιες, ιδιωτικές ή επαγγελματικών ενώσεων, όπως επαγγελματικά, βιοτεχνικά, βιομηχανικά επιμελητήρια, ΕΟΜΜΕΧ, κέντρα ανάπτυξης, αναπτυξιακές εταιρείες, διευθύνσεις γεωργικής ανάπτυξης, ΟΑΕΔ, συμβούλους, συλλόγους, άλλους επιχειρηματίες, κ.ά.

Ο υποψήφιος επιχειρηματίας, σε ένα πρώτο στάδιο προετοιμασίας, χρειάζεται:

- Να αυτοαξιολογηθεί για να δει αν έχει τα κατάλληλα προσόντα και την εμπειρία,
- Να δοκιμάσει την ιδέα του,
- Να εξετάσει την αγορά,

- Να προβλέπει τις μελλοντικές εξελίξεις και τάσεις,
- Να καταρτισθεί κατάλληλα σε θέματα επιχειρηματικότητας.

Στο επόμενο στάδιο, της οργάνωσης, έχει:

- Να σκεφθεί την αποστολή της επιχείρησης και να διαμορφώσει στρατηγική,
- Να σκεφθεί την άντληση κεφαλαίων,
- Να βρει τις πηγές που θα τον βοηθήσουν, όπως σύμβουλοι, πιστωτικοί και ασφαλιστικοί φορείς,
- Να επιλέξει τόπο και εγκαταστάσεις,
- Να επιλέξει συνεργάτες, προσωπικό, και να σκεφθεί την ασφάλισή του,
- Να ασχοληθεί με το σχεδιασμό μάρκετινγκ,
- Να εξετάσει τα διοικητικά και λογιστικά θέματα,
- Να καταλήξει στη νομική μορφή,
- Να σκεφθεί την άδεια λειτουργίας και τον τρόπο εξασφάλισής της,
- Να βρει τα είδη των οικονομικών διευκολύνσεων (επιχορηγήσεις), κ.ά.

Το κέντρο επιχειρηματικότητας του ΑΤΕΙ-Θ προσφέρει μαθήματα επιχειρηματικότητας και δράσεις καθοδήγησης. Οι φοιτητές μπορούν να δηλώσουν το μάθημα Επιχειρηματικότητα II και να το παρακολουθήσουν από το έκτο τυπικό εξάμηνο, μια και συμπεριλαμβάνεται στα προαιρετικά μαθήματα. Σκοπός του μαθήματος είναι να βοηθήσει τους μελλοντικούς επιχειρηματίες να κατανοήσουν τη δομή του επιχειρηματικού σχεδίου και να τους εφοδιάσει με τα κατάλληλα εργαλεία ώστε να μπορούν να καταρτίσουν ένα «επιχειρηματικό σχέδιο». Στις δράσεις καθοδήγησης (μέντορινγκ) οι σπουδαστές χωρίζονται ανάλογα με τα επιχειρηματικά τους ενδιαφέροντα, σε ομάδες και καθοδηγούνται στην πραγματοποίηση του επιχειρηματικού τους σχεδίου, σε συνεργασία με τους μέντορες, που είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι επιχειρηματίες.

Οι απόφοιτοι του Τμήματος μπορούν να δραστηριοποιηθούν σε πολλά επιχειρηματικά πεδία και αντικείμενα, αξιοποιώντας μάλιστα τα οικονομικά κίνητρα που υπάρχουν, όπως π.χ. του νέου αναπτυξιακού Νόμου που πριμοδοτεί επιχειρήσεις νέων. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται ορισμένα αξιοσημείωτα επιχειρηματικά παραδείγματα, χωρισμένα σε πέντε κατηγορίες.

#### Επιχείρηση εμπορίας γεωργικών ειδών και εφοδίων

Μια τέτοια επιχείρηση μπορεί να λειτουργεί στις αγροτικές ή στις αστικές περιοχές και να συμπεριλαμβάνει παραγωγή, εισαγωγές, εξαγωγές, χονδρική ή λιανική μεταπώληση, ανασυσκευασία, τυποποίηση, κ.ά. Αντικείμενα της εμπορίας μπορεί να είναι το πολλαπλασιαστικό υλικό φυτικής παραγωγής, τα ανθοκομικά φυτά, το αναπαραγωγικό υλικό ζωικής παραγωγής, τα λιπάσματα, οι ζωοτροφές, τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, τα μηχανήματα, οι κατασκευές, οι συσκευές και τα εργαλεία, τα υλικά θερμοκηπίων, τα μέσα και υλικά συσκευασίας, και ό,τι χρησιμοποιείται στις γεωργικές, δασοκομικές, αλιευτικές και εμπορικές επιχειρήσεις.

#### Επιχείρηση εμπορίας γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων

Μια τέτοια επιχείρηση εμπορίας προϊόντων φυτικής, ζωικής, δασικής, αλιευτικής προέλευσης μπορεί επίσης να λειτουργεί στις αγροτικές ή στις αστικές περιοχές. Συμπεριλαμβάνει μια ή περισσότερες λειτουργίες, όπως συγκέντρωση, διανομή, πρώτη, δεύτερη, τρίτη μεταποίηση, μεταπώληση (χωρική, χονδρική, λιανική), τυποποίηση, συσκευασία, ανασυσκευασία, κ.ά. και να απευθύνεται στην ελληνική αγορά ή σε αγορές του εξωτερικού.

## Επιχείρηση παραγωγής γεωργικών προϊόντων -τροφίμων

Η επιχείρηση μπορεί να παράγει φυτικά, ζωικά, δασικά, αλιευτικά προϊόντα (πρωτογενή ή μεταποιημένα). Η επιχείρηση συμπληρώνει περισσότερες προϋποθέσεις επιτυχίας, όταν είναι διαφορετική από των απλών γεωργών, με περισσότερα καινοτόμα στοιχεία και με διαρκείς αναπροσαρμογές, σύμφωνα με τις εξελίξεις στις αγορές, στηριζόμενη στις γνωστικές ικανότητες του δημιουργικού (πτυχιούχου) επιχειρηματία. Ιδιαίτερο επιχειρηματικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι «καθετοποιημένες μορφές» που ο ίδιος ο παραγωγός μεταποιεί, συσκευάζει και πωλεί, χονδρικά ή λιανικά, προϊόντα υψηλής ποιότητας, με ειδικό χαρακτήρα (βιολογικά, ασφαλή, ΠΟΠ, ΠΓΕ, παραδοσιακά, επώνυμα).

### Γραφείο παροχής υπηρεσιών σε επιχειρήσεις

Το γραφείο μπορεί να παρέχει υπηρεσίες σε αγρότες, επιχειρηματίες, συνεταιρισμούς, δημόσιες αρχές και να έχει την έδρα του στις αγροτικές ή στις αστικές περιοχές. Τέτοιες υπηρεσίες είναι η σύνταξη επενδυτικών σχεδίων, η παροχή επιχειρηματικών, χρηματοδοτικών, ασφαλιστικών ή γεωργικών συμβουλών, η τήρηση λογιστικών βιβλίων, η προετοιμασία φακέλων για πρόωρη συνταξιοδότηση και για προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ, η ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων ποιότητας, οι μελέτες παρκοτεχνίας, η άσκηση διαχειριστικών και ποιοτικών ελέγχων και επιθεωρήσεων, οι δραστηριότητες προβολής προϊόντων και περιοχών, κ.ά.

### Επιχείρηση παροχής υπηρεσιών

Ιδιαίτερη σπουδαιότητα για τους αποφοίτους του Τμήματος έχουν οι υπηρεσίες που συνδέονται, άμεσα ή έμμεσα, με τον αγροτουρισμό, τον οικοτουρισμό και τις άλλες εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Οι καλές προοπτικές ανάπτυξης του αγροτουρισμού στην Ελλάδα, προσφέρουν ένα σημαντικό πεδίο επιχειρηματικής δραστηριοποίησης. Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να σχετίζονται με τη διαμονή επισκεπτών, την εξυπηρέτησή τους, την εστίαση, την πώληση τοπικών προϊόντων στους επισκέπτες, την ψυχαγωγία, την επίδειξη, την επιμόρφωση, την άσκηση, την ξενάγηση, την περιήγηση, την ενοικίαση μέσων περιήγησης, την ενημέρωση και επικοινωνία, κ.ά. Τα οικονομικά κίνητρα για τέτοιες δραστηριότητες, παρέχονται τόσο σε αγρότες, όσο και σε άλλους ενδιαφερόμενους.

## **5.4. ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΛΗΨΗ Η ΕΝΑΡΞΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ**

Για να διευκολυνθεί η είσοδος των νέων αποφοίτων στην εργασία, παρέχονται από το ελληνικό δημόσιο και την Ευρωπαϊκή Ένωση οικονομικά κίνητρα και υπηρεσίες υποστήριξης. Πρώτη γενική μορφή διευκολύνσεων είναι τα οικονομικά κίνητρα (ενισχύσεις ή ελαφρύνσεις) σε επιχειρήσεις που προσλαμβάνουν άνεργους, είτε για απασχόληση είτε για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας. Επιδοτείται λοιπόν, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, η επιχείρηση που προσλαμβάνει άνεργους εγγεγραμμένους στα μητρώα ανέργων του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) τους οποίους απασχολούν άμεσα ή τους δίνουν την ευκαιρία να αποκτήσουν επαγγελματική εμπειρία ([www.oaed.gr](http://www.oaed.gr)). Οι υπηρεσίες υποστήριξης προς τους άνεργους παρέχονται από τα Κέντρα Προώθησης της Απασχόλησης και περιλαμβάνουν:

- Συνέντευξη διερευνητική με τους άνεργους,
- Παροχή συμβουλών και πληροφόρησης,
- Κατάρτιση ενός ατομικού σχεδίου δράσης στο οποίο καταγράφονται οι προτεινόμενες δράσεις στον άνεργο, ώστε να διευκολυνθεί στην αναζήτηση και ανεύρεση εργασίας,

- Προώθηση του άνεργου σε κάποιο ενεργητικό μέτρο απασχόλησης που μπορεί να είναι μια κατάρτισή του ή ένταξη στην αγορά,
- Παρακολούθηση της πορείας του άνεργου, ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος μετάβασής του σε κατάσταση μακροχρόνιας ανεργίας.

Οι υπηρεσίες διευκόλυνσης για εξεύρεση εργασίας δεν περιορίζονται στον ελληνικό χώρο αλλά γίνονται αναζητήσεις και προώθηση ανέργων σε όλο τον ευρωπαϊκό οικονομικό χώρο (European Employment Services –Eures). Παρέχεται λοιπόν η απαραίτητη πληροφόρηση από τον αρμόδιο ευρωσύμβουλο που βρίσκεται στο πλησιέστερο κατάστημα του ΟΑΕΔ. Αξιόλογες όμως πληροφορίες μπορούν να πάρουν οι απόφοιτοι και από το Γραφείο Διασύνδεσης του ΑΤΕΙ-Θ ([www.career.teithe.gr](http://www.career.teithe.gr)). Το Γραφείο Διασύνδεσης δημιουργεί διάυλους επικοινωνίας του ΑΤΕΙ-Θ, με τον επιχειρηματικό κόσμο, τις δημόσιες υπηρεσίες και τους συλλογικούς φορείς και διευκολύνει την επαγγελματική προσαρμογή, τη δραστηριοποίηση και την επαγγελματική εξέλιξη των φοιτητών και των αποφοίτων του Ιδρύματος.

Στα οικονομικά κίνητρα που διευκολύνουν την πρόσληψη αποφοίτων μπορούν να αναφερθούν και οι σειρές κινήτρων που παρέχονται στους γεωργούς, στους εμπόρους και μεταποιητές, στους υποψήφιους επενδυτές, στους συνεταιρισμούς, στις ομάδες παραγωγών και στους συλλόγους. Οι απόφοιτοι, πολλά από αυτά τα κίνητρα και τους όρους χορήγησης, τα διδάσκονται σε σχετικά μαθήματα ή μπορούν να τα βρουν εύκολα. Στη συνέχεια, μπορούν να ενημερώσουν τους διάφορους φορείς, να τους διευκολύνουν και, έμμεσα, να δημιουργήσουν θέση στην οποία θα προσληφθούν. Μπορούν επίσης να προσφέρουν αμειβόμενες υπηρεσίες ετοιμάζοντας τα σχετικά επενδυτικά σχέδια ή φακέλους είτε να αξιοποιήσουν τα κίνητρα για να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση.

Τα είδη κινήτρων που δίνονται κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, μπορεί εύκολα να τα πληροφορείται από τις ιστοσελίδες των φορέων που αναφέρθηκαν στην υποενότητα 7.1.1. (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Διοικητικές Περιφέρειες). Τα κίνητρα για την επόμενη επταετία (2007-2013) βρίσκονται, υπό διαμόρφωση, σε τέσσερις άξονες:

- Βελτίωση ανταγωνιστικότητας των τομέων γεωργίας και δασοκομίας
- Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής στην ύπαιθρο και ενθάρρυνση της διαφοροποίησης της οικονομικής δραστηριότητας
- Τοπική ανάπτυξη, συνεργασία και διακυβέρνηση.

Σε πολλά μέτρα και δράσεις, τόσο κατά την περίοδο που διανύουμε όσο και κατά την επόμενη, προβλέπεται πρόσθετη μοριοδότηση ή πρόσθετες χρηματοδοτήσεις για άτομα που έχουν μεγαλύτερες δυσκολίες πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Τέτοια άτομα είναι οι μακροχρόνια άνεργοι, οι γυναίκες και τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Οι απόφοιτοι και ιδιαίτερα οι γυναίκες, θα μπορούσαν να βάλουν στη δέσμη των αναζητήσεών τους και να αξιοποιήσουν μια τέτοια παράμετρο, αφού είναι μικρή η συμμετοχή των γυναικών σε δραστηριότητες της γεωργίας και της υπαίθρου.

## . ΑΜΟΙΒΕΣ

Οι αμοιβές, για όσους προσλαμβάνονται στο δημόσιο, είναι καθορισμένες, ακολουθώντας το μισθολόγιο των δημοσίων υπαλλήλων. Αλλάζουν κάθε χρόνο, είτε με τιμαριθμική αναπροσαρμογή, είτε με πρόσθετες αυξήσεις ή επιδόματα, κατά περίπτωση διαφορετικά. Επιδόματα οικογενειακά, ειδικών συνθηκών, ανθυγιεινά, υπερωρίες, κλπ., ενώ προβλέπονται αποζημιώσεις για μετακινήσεις ή συμμετοχή σε διάφορα όργανα και επιτροπές.

Οι αμοιβές όσων απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα ακολουθούν κλαδικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας, όπως συμβαίνει με τους συνεταιρισμούς, είτε μπορεί να γίνεται ειδική ατομική συμφωνία, με συγκεκριμένους όρους, ανάλογα με τις συνθήκες εργασίας, τα προσόντα, και την απόδοση του εργαζόμενου. Η συλλογική σύμβαση εργασίας των Τεχνολόγων Γεωπονίας προβλέπεται ελάχιστη αμοιβή την 1-5-2009 για τον νεοπροσλαμβανόμενο απόφοιτο 1123,00 ΕΥΡΩ στην οποία προστίθενται τιμαριθμικές αναπροσαρμογές και τα σχετικά επιδόματα συνθηκών, θέσης, οικογενειακά, ετών προϋπηρεσίας, κ.ά. Υπάρχει ωστόσο η δυνατότητα σύμφωνα με τη νέα εργατική νομοθεσία (άρθρο 2 παρ. 7 Ν. 3845/2010) για τον εργοδότη που απασχολεί πάνω από 20 άτομα να συνάψει ειδική επιχειρησιακή σύμβαση, με το σωματείο των εργαζομένων η οποία να προβλέπει μισθό κατώτερο από αυτόν της κλαδικής.

Οι αμοιβές των αποφοίτων που παρέχουν υπηρεσίες ως επαγγελματίες ή αναλαμβάνουν έργα από το δημόσιο (συνεργάτες, σύμβουλοι, αξιολογητές, ελεγκτές, εργολήπτες, κ.ά.), καθορίζονται από τους όρους της προκήρυξης ή μπορεί να είναι αντικείμενο διαγωνισμού (π.χ. οικονομικότερη προσφορά) ή ακόμη αντικείμενο διαπραγμάτευσης. Σε άλλες περιπτώσεις, όπως μελετητών, αξιολογητών, συμβούλων, οι αμοιβές μπορεί να καθορίζονται από ειδικές κανονιστικές διατάξεις (π.χ. υπουργικές αποφάσεις) ή να είναι αντικείμενο διαπραγμάτευσης ή ακόμη να είναι προμήθεια, ως ποσοστό μιας χρηματοδότησης ή ως ποσοστό ύψους πωλήσεων ή κύκλου εργασιών.



## 7. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

Οι ραγδαίες εξελίξεις στο επιχειρηματικό περιβάλλον και ιδιαίτερα στην τεχνολογία, τα αυξανόμενα ποσοστά ανεργίας των νέων πτυχιούχων αλλά και οι ιδιαίτερες συνθήκες που αντιμετωπίζουν οι απόφοιτοι του Τμήματος, επιβάλλουν σε πολλούς την περαιτέρω εξειδίκευση. Στο εσωτερικό, οι απόφοιτοι μπορούν να στραφούν σε μεταπτυχιακά που ιδρύθηκαν από ΤΕΙ ή από Πανεπιστήμια. Τα μεταπτυχιακά προγράμματα στα ΤΕΙ γίνονται, υποχρεωτικά μέχρι στιγμής, σε συνεργασία (σύμπραξη) με Πανεπιστήμια -ελληνικά ή ξένα. Ορισμένα τέτοια προγράμματα που ήδη λειτουργούν και ενδιαφέρουν πιθανώς τους αποφοίτους του Τμήματος, παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

*Πίνακας 1: Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (σύμπραξη ΤΕΙ με Πανεπιστήμια)*

Τίτλος Προγράμματος	ΤΕΙ – Τμήμα	Πανεπιστήμιο
MSc in Quality Management Διαχείριση Ποιότητας	ΤΕΙ Πειραιά- Αυτοματισμού	Paisley University, UK
MSc in Electronic Commerce Ηλεκτρονικό Εμπόριο	ΤΕΙ Πειραιά - Γενικό Τμήμα Μαθηματικών	Kingston University, UK
MSc in International Marketing Διεθνές Μάρκετινγκ	ΤΕΙ Πειραιά - Διοίκησης Επιχειρήσεων	University of Paisley, UK
MBA Διοίκηση Επιχειρήσεων	ΤΕΙ Πειραιά - Λογιστικής	University of Kentucky
MBA Διοίκηση Επιχειρήσεων	Τ.Ε.Ι. Λάρισας - Διοίκησης και Διαχείρισης Έργων	University of Stafford shire, UK
MSc in Management Επιστήμη της Διοίκησης	Τ.Ε.Ι. Λάρισας - Διοίκησης και Διαχείρισης Έργων	University of Stafford shire, UK
Παραγωγή Ζ. και Φ. Προϊόντων Ποιότητας σε Μεσογειακό Περιβάλλον	Τ.Ε.Ι. Λάρισας - Ζωικής Παραγωγής & Γεωργικών Μηχανών	University of Bari, Italy
Περιβάλλον – Νέες Τεχνολογίες	ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης- Οχημάτων	Τμήμα Χημείας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Διοίκηση Επιχειρήσεων	ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας	Ternopil National Economic University

Στην Ελλάδα, με το Νόμο 2327/1995, δίνεται στους πτυχιούχους των Τ.Ε.Ι. η δυνατότητα να γίνονται δεκτοί σε μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών των Α.Ε.Ι. Τα κριτήρια επιλογής καθορίζονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του κάθε Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.). Πολλά Πανεπιστήμια δέχονται αποφοίτους των ΤΕΙ και του Τμήματος ΑΑΔΑΕ/ΔΓΕ, με όρους όμοιους με αυτούς που δέχονται και τους αποφοίτους Πανεπιστημίων. Άλλα όμως βάζουν πρόσθετες προϋποθέσεις, όπως π.χ. επιτυχή εξέταση σε κάποια πρόσθετα μαθήματα, πριν από την υποβολή της αίτησης.

Η χρονική διάρκεια σπουδών, για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, είναι συνήθως τέσσερα διδακτικά εξάμηνα. Η παρακολούθηση των μαθημάτων του ΠΜΣ είναι υποχρεωτική. Οι υποψήφιοι πρέπει να γνωρίζουν άριστα ή επαρκώς, τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα (Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ιταλικά), όπως προσδιορίζεται από την προκήρυξη. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για να γίνει ισχυρή μια υποψηφιότητα αποφοίτου, είναι διαφορετικά κάθε φορά. Παρουσιάζονται παρακάτω, τα δικαιολογητικά που ζητούνται συνήθως.

- Αντίγραφο Πτυχίου, ενώ ορισμένες φορές δίνεται η δυνατότητα κατάθεσης του τίτλου ή της βεβαίωσης αποφοίτησης αργότερα αλλά οπωσδήποτε πριν από την έναρξη του εξαμήνου,
- Τίτλους σπουδών (επικυρωμένα αντίγραφα) και αναγνώριση του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. (ΔΙΚΑΤΣΑ), όταν έχουν αποκτηθεί στο εξωτερικό,
- Επικυρωμένο αντίγραφο αναλυτικής βαθμολογίας στα προπτυχιακά μαθήματα (ή παράρτημα διπλώματος),
- Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα (οδηγίες Γραφείου Διασύνδεσης ΑΤΕΙ-Θ),
- Αντίγραφο πτυχιακής μελέτης (εφόσον έχει πραγματοποιηθεί και ζητηθεί),
- Τρία αντίτυπα επιστημονικών δημοσιεύσεων, εάν υπάρχουν,
- Αποδεικτικά στοιχεία για τη γνώση των ξένων γλωσσών,
- Δύο ή τρεις συστατικές επιστολές από καθηγητές ή/και εργοδότες,
- Κάθε άλλο στοιχείο, χρήσιμο για την αξιολόγηση του υποψηφίου όπως, επαγγελματική ή ερευνητική εμπειρία, συμμετοχή σε σεμινάρια ή συνέδρια, βραβεία, διπλώματα.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ανατρέξουν στις ιστοσελίδες των διαφόρων ΤΕΙ και Πανεπιστημίων που ενδιαφέρονται, για να δουν τα αντικείμενα, τα μαθήματα, τη διάρκεια, τις ημερομηνίες, τις προϋποθέσεις, τα δικαιολογητικά, τα διδάκτρα, αφού σε πολλά μεταπτυχιακά προγράμματα, καταβάλλονται διδάκτρα που, πολλές φορές, φθάνουν στα 1.500 ΕΥΡΩ ανά εξάμηνο. Ένας εύκολος τρόπος για να πάρει αρχική πληροφόρηση ο απόφοιτος είναι η ιστοσελίδα του Γραφείου Διασύνδεσης του ΑΤΕΙ-Θ ([www.career.teithe.gr](http://www.career.teithe.gr)), απ' όπου μπορεί να ανατρέξει στις σελίδες όλων των Ιδρυμάτων ή η ιστοσελίδα του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

Οι απόφοιτοι επιλέγουν διαθέσιμο πρόγραμμα, σύμφωνα με τις επιδιώξεις τους, τις απαιτήσεις του χώρου εργασίας όπου απευθύνονται και με τις δυνατότητές τους, παίρνοντας υπ' όψιν τις προϋποθέσεις που θέτει το αντίστοιχο Τμήμα. Ορισμένα ενδεικτικά θέματα συναφή με το περιεχόμενο σπουδών του τμήματος ΑΑΔΑΕ/ΔΓΕ τα οποία προσφέρουν εμβάθυνση σε αντικείμενα που διδάχθηκαν, παρουσιάζονται στη συνέχεια.

- Αγροτική Οικονομία και Αγροτική Ανάπτυξη,
- Αγροτικό και Διεθνές Μάρκετινγκ,
- Διαχείριση και Προστασία Γαιών,
- Διαχείριση και Προστασία Περιβάλλοντος,
- Διοίκηση ή Διασφάλιση Ποιότητας Προϊόντων – Επιχειρήσεων (γεωργικών ή γενικά),
- Εφαρμογές Πληροφορικής και Συστήματα Πληροφοριών στη Γεωργία,
- Ηλεκτρονικό Εμπόριο Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων,
- Μάνατζμεντ Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας,
- Συστήματα Διάθεσης Γεωργικών Προϊόντων –Τροφίμων,
- Οικονομική Τροφίμων και Μάρκετινγκ,
- Χρηματοοικονομικά Γεωργικών Επιχειρήσεων και Εκμεταλλεύσεων.

Επίσης, ορισμένα ενδεικτικά προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών που δημιουργήθηκαν από Γεωπονικά Τμήματα ή Γεωπονικές Σχολές ή προγράμματα στα οποία ήταν υποψήφιοι ή έγιναν δεκτοί απόφοιτοι του Τμήματος, παρουσιάζονται στον πίνακα 2.

*Πίνακας 2: Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών Ελληνικών Πανεπιστημίων*

Τίτλος Προγράμματος	Τμήμα	Πανεπιστήμιο
Αειφορική Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών	Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων	Ιωαννίνων
Πιστοποίηση Αγροτικών Προϊόντων Ποιότητας	Σχολή Διαχείρισης Φυσικών Πόρων και Επιχειρήσεων	Ιωαννίνων
Γεωργία και Περιβάλλον	Περιβάλλοντος	Αιγαίου
Περιβαλλοντική Πολιτική και Διαχείριση	Περιβάλλοντος	Αιγαίου
Φυτοπροστασία και Περιβάλλον	Φυτικής Παραγωγής	Γεωπονικό Αθήνας
Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων Τροφίμων και Γεωργίας	Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης	Γεωπονικό Αθήνας
Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη και Διαχείριση του Αγροτικού Χώρου	Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης	Γεωπονικό Αθήνας
Πληροφορική	Εργαστήριο Πληροφορικής & Τμήμα Πληροφορικής	Γεωπονικό Αθήνας & Πράγας
Αγροτικής Οικονομίας	Σχολή Γεωπονίας	Αριστοτέλειο Θεσσαλονίκης
Διασφάλισης Ποιότητας	Σχολή Θετικών Επιστημών	Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Εκπαίδευση Ενηλίκων	Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών	Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Αειφορικά Συστήματα Παραγωγής και Περιβάλλον στη Γεωργία	Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης	Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

## 8. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Η πρόσβαση των αποφοίτων σε μεταπτυχιακά προγράμματα Πανεπιστημίων του Εξωτερικού δεν έχει τα εμπόδια που υπάρχουν στο εσωτερικό. Δεν υπάρχει όμως ενιαίος τρόπος αντιμετώπισης των αποφοίτων Τ.Ε.Ι. ενώ παρατηρείται διαφοροποίηση μεταξύ χωρών, ακόμη και των μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και μεταξύ Ιδρυμάτων. Παρόλα αυτά, οι πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι. γίνονται δεκτοί, σε όλες τις περιπτώσεις, χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα, εφόσον εξασφαλίζουν τη δέσμη προϋποθέσεων (μαθήματα και προσόντα) που προβλέπεται. Το αποκτώμενο όμως πτυχίο δεν αναγνωρίζεται πάντοτε από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. (Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης), γι αυτό είναι απαραίτητο ο υποψήφιος να επιλέξει τα Πανεπιστήμια των οποίων οι τίτλοι αναγνωρίζονται ([www.doatap.gr](http://www.doatap.gr)).

Οι περισσότεροι απόφοιτοι κατευθύνονται στη Μεγάλη Βρετανία, ενώ ορισμένοι πηγαίνουν επίσης στη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ολλανδία, την Ιταλία, κ.α. Ο ενδιαφερόμενος είναι εύκολο να βρει τα Πανεπιστήμια που μπορεί να πάει. Ο πιο εύκολος τρόπος είναι δια μέσου του διαδικτύου, ενώ μπορεί να βρει πληροφορίες και από το Βρετανικό Συμβούλιο, το Γαλλικό, το Γερμανικό ή το Ιταλικό Ινστιτούτο, τις πρεσβείες, τις προξενικές αρχές. Γίνονται συχνά μάλιστα ειδικές εκθέσεις – παρουσιάσεις των προγραμμάτων διαφόρων χωρών, αφού για ορισμένες χώρες όπως η Μ. Βρετανία, τα μεταπτυχιακά προγράμματα συνθέτουν πλέον μια βιομηχανία με μεγάλο κύκλο εργασιών που προσπαθεί να προσελκύσει υποψήφιους από άλλες χώρες. Επίσης, πολλά ξένα πανεπιστήμια έχουν ειδικά προγράμματα για αποφοίτους άλλων χωρών, σε άλλες γλώσσες και κυρίως στην Αγγλική.

Η Μεγάλη Βρετανία προσφέρει τις περισσότερες ευκαιρίες Μεταπτυχιακών Σπουδών, με ποικιλία αντικειμένων και ποικιλία σχημάτων (συνεχείς σπουδές ή διακοπτόμενες εξ αποστάσεως, με μαθήματα ή/και με έρευνα). Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να αρχίσει εύκολα την αναζήτησή του μέσα από την ιστοσελίδα του Γραφείου Διασύνδεσης του ΑΤΕΙ-Θ ([www.career.teithe.gr](http://www.career.teithe.gr)), την ιστοσελίδα της UCAS (Universities and Colleges Admissions Service) ([www.ucas.ac.uk](http://www.ucas.ac.uk)) ή από διάφορες μηχανές αναζήτησης, για όλες τις χώρες. Αφού εντοπίσει τα προγράμματα στα οποία υπάρχουν θέσεις, στέλνει το φάκελό του στα αντίστοιχα πανεπιστήμια, με δικαιολογητικά ανάλογα προς αυτά που προαναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο. Το κάθε Ίδρυμα τα γνωστοποιεί και έχει ειδικά έντυπα για συμπλήρωση. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να πάρει πληροφορίες απ' ευθείας.

Η διάρκεια των προγραμμάτων είναι συνήθως δώδεκα μήνες, ενώ για τα διακοπτόμενα προγράμματα εξ αποστάσεως, μπορεί να είναι είκοσι τέσσερις μήνες ή και περισσότεροι. Τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών έχουν προσανατολισμό την είσοδο στο χώρο εργασίας ή τη συνέχιση των σπουδών (διδασκτορικό). Για αυτό, εάν ο απόφοιτος ενδιαφέρεται να προχωρήσει σε απόκτηση διδακτορικού διπλώματος, χρειάζεται να επιλέξει εκείνο το πρόγραμμα που θα του δώσει τις καλύτερες προϋποθέσεις για να συνεχίσει. Στον πίνακα 3 παρουσιάζονται ενδεικτικά προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών που λειτουργούν σήμερα από βρετανικά πανεπιστήμια (Msc, Mphil, MsCresearch), στον πίνακα 4 παρουσιάζονται επίσης ενδεικτικά προγράμματα από πανεπιστήμια της Γαλλίας και Ολλανδίας, ενώ στον πίνακα 5 προγράμματα από πανεπιστήμια της Γερμανίας.

Πίνακας. 3. Ενδεικτικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αγγλία

Τίτλος Προγράμματος	Πανεπιστήμιο /Σχολή
Agricultural Economics and Food Marketing	New Castle University School: Agriculture, Food and Rural Development
Rural Development and Resource Management	New Castle University School: Agriculture, Food and Rural Development

Environmental Quality Management	Montfort University
Food Economics and Marketing	Reading University Agriculture and Food Economics
Agricultural Development Economics	Reading University Agriculture and Food Economics
Rural Land and Business Management	Reading University Agriculture and Food Economics
Rural Enterprise, Amenity and Land Management	Harper Adams University College
Food Marketing and Retail Management	Harper Adams University College
Agribusiness Management / Food Business Management	Scottish Agricultural College
Ecological Economics	Scottish Agricultural College
Organic Farming	Scottish Agricultural College

*Πίνακας. 4. Ενδεικτικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Γαλλία και Ολλανδία*

Τίτλος Προγράμματος	Πανεπιστήμιο /Σχολή	Χώρα
Management des entreprises agroalimentaires	Agrocampus Rennes	Γαλλία
Economie et politiques de l'agriculture et des ressources naturelles	Agrocampus Rennes	Γαλλία
Management and technology in the food industry	Ecole Supérieure d'Agriculture d'Angers	Γαλλία
Agro-economics and management	Ecole Supérieure d'Agriculture d'Angers	Γαλλία
Environment and land management	Ecole Supérieure d'Agriculture d'Angers	Γαλλία
Qualité des Systèmes Agroalimentaires en Régions Chaudes (QSA)	Ecole Supérieure d'Agriculture de Montpellier	Γαλλία

Economie rurale et agroalimentaire	Ecole Nationale Supérieure Agronomique de Montpellier	Γαλλία
Sustainable Development in Agriculture (Erasmus Mundus)	Montpellier SupAgro	Γαλλία
STVE Economics and Social Sciences - specialty food Industrial Organization	Institut des sciences et industries du vivant et de l'environnement	Γαλλία
Food Quality Management	Wageningen	Ολλανδία
Management of Agro-ecological Knowledge and Social Change	Wageningen	Ολλανδία
Management, Economics and Consumer Studies	Wageningen	Ολλανδία
International Development Studies	Wageningen	Ολλανδία
Geo Information Studies	Wageningen	Ολλανδία

Τα περισσότερα Πανεπιστήμια έχουν την κατάλληλη οργάνωση με την οποία εξασφαλίζουν στο μεταπτυχιακό φοιτητή διαμονή και άλλες εξυπηρετήσεις. Το χρηματικό ποσό που καταβάλλει ο φοιτητής διαφέρει μεταξύ των Πανεπιστημίων και μπορεί να το μάθει ο ενδιαφερόμενος από το κάθε Ίδρυμα. Είναι βασικό επίσης, για οικονομικούς λόγους, να επιλέξει την περιοχή στην οποία θα βρίσκεται το Πανεπιστήμιο, επειδή το κόστος ζωής και η ευκολία πρόσβασης διαφέρουν μεταξύ περιοχών και Ιδρυμάτων. Για τους υποψήφιους που δεν έχουν την απαιτούμενη γλωσσική επάρκεια ή για όσους δεν έχουν την απαιτούμενη υποδομή σε βασικά μαθήματα, π.χ. οικονομικά, χημικά ή βιολογικά, σε πολλά πανεπιστήμια λειτουργούν προγράμματα εντατικής προετοιμασίας. Τα προγράμματα αυτά μπορεί να είναι απλά (μόνο γλώσσα ή μόνο μαθήματα υποδομής) ή «συνδυασμοί» και διαρκούν από 5 εβδομάδες μέχρι 12 μήνες. Ορισμένα μάλιστα από αυτά πραγματοποιούνται και στην Ελλάδα.

*Πίνακας. 5. Ενδεικτικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Γερμανία*

Τίτλος Προγράμματος	Πανεπιστήμιο /Σχολή
Environmental and Resource Management	Brandenburgische Technische Universität Cottbus Fakultät Umweltwissenschaften und Verfahrenstechnik
International Ecological Agriculture	Universität Kassel Fachbereich Ökologische Agrarwissenschaften
Sustainable Resource Management	Technische Universität München Studienfakultät für Forstwissenschaft und Ressourcenmanagement

Land Management and Land Tenure	Technische Universität München Centre of Land Management and Land Tenure
Environmental Protection and Agricultural Food Production	Universität Hohenheim
Organic Food Chain Management	Universität Hohenheim
International Agribusiness	Georg-August-Universität Göttingen /Universidad of Talca Institute of Rural Development

## 9. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Πολλοί απόφοιτοι μπορούν να διευκολυνθούν στη συνέχιση των σπουδών τους, σε μεταπτυχιακό επίπεδο, με Υποτροφίες, Βραβεία και Δάνεια. Σχεδόν σε όλα τα Πανεπιστήμια δίνονται Υποτροφίες ή Βραβεία στους αριστούχους, είτε υπό μορφή χρημάτων είτε υπό μορφή απαλλαγής από την καταβολή διδάκτρων. Συχνά, προσφέρονται στους μεταπτυχιακούς φοιτητές δυνατότητες απασχόλησης σε ερευνητικά προγράμματα ή σε ερευνητικά κέντρα ή ακόμη σε προγράμματα παροχής υπηρεσιών προς οργανισμούς και επιχειρήσεις. Μ' αυτό τον τρόπο, εξασφαλίζεται η πληρωμή, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, είτε των διδάκτρων, είτε των εξόδων διαμονής -διατροφής.

Πολλές κυβερνήσεις και διεθνείς οργανισμοί (NATO) χορηγούν υποτροφίες σε έλληνες πτυχιούχους, ενδιαφερόμενους να κάνουν μεταπτυχιακές σπουδές επιπέδου Μάστερ ή Διδακτορικού, στο εξωτερικό. Το ίδιο κάνουν και πολλά Ιδρύματα, διαφόρων χωρών. Πληροφορίες για υποτροφίες μπορούν να πάρουν οι ενδιαφερόμενοι από το Γραφείο Διασύνδεσης ([www.career.teithe.gr](http://www.career.teithe.gr)), από το τμήμα Δημοσίων Σχέσεων του ΑΤΕΙ-Θ, τους πίνακες ανακοινώσεων της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας και την ιστοσελίδα της Σχολής ([www.steg.teithe.gr](http://www.steg.teithe.gr)). Επίσης, μπορούν να πάρουν πληροφόρηση από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ) ([www.iky.gr](http://www.iky.gr)), το οποίο διεύρυνε τελευταία τις υποτροφίες μεταπτυχιακών σπουδών που χορηγούσε, προσθέτοντας και τις σπουδές εσωτερικού. Τα τελευταία χρόνια, έχει προσθέσει τα Κοινοτικά Προγράμματα Erasmus, Lingua, Σωκράτης, Σωκράτης II, το οποίο μάλιστα διαχειρίζεται ως Εθνική Αρχή. Το ΙΚΥ επιμελείται επίσης, της προκήρυξης και διαχείρισης διαφόρων άλλων υποτροφιών, οικονομικών ενισχύσεων, και προγραμμάτων για αλλοδαπούς (αλλογενείς και ομογενείς). Υποτροφίες δίνονται επίσης από την Ακαδημία Αθηνών, διάφορα Πανεπιστήμια αλλά και Κληροδοτήματα που υπάγονται στο Υπουργείο Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ([http://www.minedu.gov.gr/index.php?option=com\\_content&view=category&id=53&Itemid=141/](http://www.minedu.gov.gr/index.php?option=com_content&view=category&id=53&Itemid=141/)) είτε στο Υπουργείο Οικονομικών (<http://www.gsis.gr/ggps/yo/ypotrofies/index.htm>).



## 10. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Οι απόφοιτοι έχουν τη δυνατότητα να εγγραφούν σε συλλόγους συνδικαλιστικής μορφής ή επιστημονικούς. Η Πανελλήνια Ένωση Πτυχιούχων Τεχνολόγων Γεωπονίας (ΠΕΠΤΕΓ) είναι το Πανελλήνιο (συνδικαλιστικό) Σωματείο, όπου μπορούν να εγγραφούν μετά την αποφοίτηση. Η έδρα της Π.Ε.Π.Τ.Ε.Γ. είναι στην Αθήνα, ενώ με την περιφερειακή της διάρθρωση, προβλέπεται η ύπαρξη παραρτήματος σε κάθε Νομό. Στην ιστοσελίδα της Σχολής ([www.steg.teithe.gr](http://www.steg.teithe.gr)) υπάρχει θέση στην οποία μπορούν να ενημερωθούν και να ξεκινήσουν την εγγραφή τους οι ενδιαφερόμενοι. Όσοι βρουν απασχόληση, εγγράφονται σε αντίστοιχους επαγγελματικούς ή συνδικαλιστικούς φορείς που λειτουργούν εντός της επιχείρησης ή του οργανισμού (σωματεία ή σύλλογοι) ή στον αντίστοιχο κλάδο (Κλαδικά Σωματεία, Ομοσπονδίες, Συνομοσπονδίες, Σύνδεσμοι). Οι επαγγελματίες μπορούν ή και υποχρεώνονται να εγγράφονται σε επιμελητήρια, συλλόγους, ενώσεις.

Είναι χρήσιμο οι απόφοιτοι να εγγράφονται και σε ένα τουλάχιστον επιστημονικό σωματείο (Επιστημονικό Σύλλογο ή Επιστημονική Εταιρία), τόσο αυτοί που θέλουν να ασχοληθούν με την επιστήμη και την έρευνα, όσο και αυτοί που ακολουθούν άλλα επαγγέλματα. Η Εταιρία Αγροτικής Οικονομίας (ΕΤΑΓΡΟ) είναι ο μοναδικός σύλλογος των επιστημόνων αγροτικής οικονομίας και κοινωνιολογίας στην Ελλάδα ([www.etagro.gr](http://www.etagro.gr)) και ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός είναι η European Association of Agricultural Economists ([www.eaae.org](http://www.eaae.org)). Οι απόφοιτοι γίνονται δεκτοί στην ΕΤΑΓΡΟ, ως τακτικά μέλη, μετά την τροποποίηση του καταστατικού (απόφαση Γενικής Συνέλευσης της 3/11/2006).

Υπάρχουν όμως και άλλοι σύλλογοι με θεματικό ή διεπιστημονικό χαρακτήρα, όπου μπορούν να εγγραφούν οι απόφοιτοι, ώστε να ανοίξει ο κύκλος επικοινωνίας και πληροφόρησής τους. Ένας τέτοιος σύλλογος είναι η Ένωση Επιστημόνων για την Προτυποποίηση και την Τυποποίηση ([www.eneprot.gr](http://www.eneprot.gr)), όπως και η Ελληνική Εταιρία Πληροφορικής και Επικοινωνιών στη Γεωργία, τα Τρόφιμα και το Περιβάλλον (ΕΠΕΓΕ), όπου μπορούν επίσης να εγγραφούν ως τακτικά μέλη ([www.epregenorth.gr](http://www.epregenorth.gr)). Ο Γεωπονικός Σύλλογος Μακεδονίας Θράκης δέχεται τους αποφοίτους να εγγράφονται και να είναι παραλήπτες του περιοδικού και της πληροφόρησης (προσαρμοσμένης κυρίως στους αποφοίτους των Πανεπιστημίων), χωρίς δικαίωμα ψήφου ([www.georponikos.gr](http://www.georponikos.gr)).

**Παράρτημα Ι. Μετονομασία του τμήματος ΔΓΕ σε ΑΑΔΑΕ**

Προεδρικό Διάταγμα 9/9-2-2009

Το Τμήμα Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας του Αλεξάνδρειου Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης, που ιδρύθηκε με την υπ' αριθμ. Ε5/652/1984 (Φ.Ε.Κ. Β'99) υπουργική απόφαση μετονομάζεται σε Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων.

Το γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων καλύπτει τα αντικείμενα εφαρμογής των Γεωπονικών και Οικονομικών επιστημών στην ανάπτυξη του αγροτικού χώρου και στην οργάνωση και διοίκηση γεωργικών εκμεταλλεύσεων, επιχειρήσεων και οργανισμών που συνδέονται με τη γεωργική δραστηριότητα. Το Τμήμα έχει ως αποστολή να προάγει την ανάπτυξη και μετάδοση γνώσεων σε τεχνολογικά και επιστημονικά πεδία σχετικά με την αγροτική ανάπτυξη και την οργάνωση και διοίκηση εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο γεωργικό τομέα και να εκπαιδεύσει στελέχη εξειδικευμένα στα αντικείμενα αυτά.

Με την ολοκλήρωση των σπουδών τους οι πτυχιούχοι του Τμήματος αποκτούν γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες να συμμετέχουν αυτοδύναμα ή σε ομάδες εργασίας, σε όλες τις δημόσιες και ιδιωτικές δραστηριότητες που έχουν ως αφετηρία τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, τις γεωργικές επιχειρήσεις και αγροτικές περιοχές.

Κατά τα πρώτα εξάμηνα σπουδών γίνεται θεωρητική διδασκαλία και εργαστηριακές ασκήσεις, ενώ ταυτόχρονα πραγματοποιούνται σεμινάρια και διαλέξεις από στελέχη του αγροδιατροφικού χώρου και επισκέψεις σε υποδειγματικές γεωργικές εκμεταλλεύσεις, συνεταιρισμούς, επιχειρήσεις του αγροτικού τομέα και φορείς αγροτικής ανάπτυξης. Στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος περιλαμβάνονται μαθήματα γενικής υποδομής που αποσκοπούν στην απόκτηση βασικών γνώσεων για την κατανόηση του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος, μαθήματα ειδικής υποδομής τα οποία αποτελούν τη βάση της Οικονομικής και Γεωπονικής επιστήμης, μαθήματα ειδικότητας και μαθήματα διοίκησης, οικονομίας, νομοθεσίας και ανθρωπιστικών σπουδών. Το τελευταίο εξάμηνο περιλαμβάνει εκπόνηση Πτυχιακής Εργασίας, κατά τη διάρκεια δε αυτού μπορεί να πραγματοποιείται και η Πρακτική Άσκηση. Η εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας ωθεί τον τελειόφοιτο να εμβαθύνει σε ένα θέμα εφαρμοσμένης έρευνας ή σε ένα αντικείμενο που έχει άμεση σχέση με τα μαθήματα του Τμήματος και πραγματοποιείται με τρόπο που μεγιστοποιεί την αποτελεσματικότητα σε σχέση με την αποστολή του Τμήματος και τις επιδιώξεις του σπουδαστή. Η Πρακτική Άσκηση είναι καθοδηγούμενη και αξιολογούμενη και πραγματοποιείται σε επιχειρήσεις, οργανισμούς και υπηρεσίες, που σχετίζονται με το γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος.

2. Όλοι οι σπουδαστές και όλα τα μέλη του Εκπαιδευτικού Προσωπικού έκαστου εκ των παραπάνω Τμημάτων εντάσσονται αυτοδίκαια στο αντίστοιχο μετονομαζόμενο Τμήμα. Η εκπαιδευτική λειτουργία και η εισαγωγή των πρώτων σπουδαστών στα Τμήματα της παρ. 1 αρχίζει από το ακαδημαϊκό έτος 2009–2010.

## Παράρτημα II. Καθορισμός Περιεχομένου Σπουδών του τμήματος ΔΓΕ

Προεδρικό Διάταγμα 285/15-11-1999

3. Τμήμα Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων (Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων) του Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης

Το περιεχόμενο σπουδών του Τμήματος Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων (Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων) της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας του ΤΕΙ Θεσσαλονίκης καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της εφαρμογής της γεωπονικής επιστήμης και τεχνολογίας, καθώς και την ανάπτυξή τους, δίνοντας έμφαση στην Αγροτική Οικονομία, στη Διοίκηση Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων και Επιχειρήσεων, Οργανισμών - Οργανώσεων, όπως των διαφόρων κατηγοριών Γεωργικών Συνεταιρισμών και γενικά στην ανάπτυξη της υπαίθρου.

Με την ολοκλήρωση των σπουδών τους οι Πτυχιούχοι του Τμήματος «Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων (Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων)», θα διαθέτουν τις απαραίτητες επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις και ικανότητες, για να μπορούν να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις όλων των τομέων του γνωστικού αντικείμενου σπουδών του Τμήματος.

Ειδικότερα είτε μόνοι, είτε ως υπεύθυνα στελέχη επιχειρήσεων, οργανισμών και υπηρεσιών, αυτοδύναμα ή σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες, θα ασχολούνται με τη διοίκηση και διαχείριση γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων, γεωργικών οργανώσεων και μονάδων, ίδρυση και λειτουργία καταστημάτων γεωργικών φαρμάκων, εφοδίων και μηχανημάτων καθώς και γραφείων συμβούλων αγροτικής ανάπτυξης.

Αναλυτικότερα δραστηριοποιούνται στους εξής τομείς:

α) Διοίκηση και διαχείριση γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων, λογιστική παρακολούθησή τους, τήρηση και ενημέρωση όλων των λογιστικών βιβλίων γεωργικών συνεταιρισμών, καθώς και υπογραφή των ισολογισμών τους.

β) Διοικητική και οικονομική διαχείριση φορέων γεωργικής ανάπτυξης και στελέχωση των ιδρυομένων οργανισμών, όπως: Πιστοποίησης Λογαριασμών, Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων του Υπουργείου Γεωργίας, Ελέγχου Τροφίμων και Ποιότητας και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων, στελέχωση των Συνεταιρισμών και του Σώματος Ελεγκτών αυτών.

γ) Εμπορία γεωργικών προϊόντων, γεωργικών φαρμάκων και λοιπών εφοδίων.

δ) Εκτιμήσεις γεωργικών προϊόντων, πραγματογνωμοσύνες σε πάσης φύσεως ζημιές της γεωργικής παραγωγής του γεωργικού κεφαλαίου και εξοπλισμού.

ε) Λειτουργία γραφείων ειδικών δραστηριοτήτων όπως: αγροτικών ασφαλίσεων, φοροτεχνικών και άλλων σχετικών με τη γεωργική ανάπτυξη, συμβούλων γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων για την σύνταξη σχεδίων βελτίωσης και αναλόγων οικονομοτεχνικών μελετών και μελετών ανάπτυξης του αγροτικού χώρου.

Οι σπουδές περιλαμβάνουν θεωρητική διδασκαλία, εργαστηριακές ασκήσεις, φροντιστήρια, σεμινάρια, επισκέψεις σε χώρους παραγωγής και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, διάθεσης γεωργικών εφοδίων και γραφείων γεωργικών μελετών. Έμφαση δίδεται στη μελέτη περιπτώσεων και την ομαδική εργασία.

Στα βασικά γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος, περιλαμβάνονται μεταξύ των άλλων μαθήματα γενικής υποδομής θετικών και βιολογικών επιστημών, της γεωργικής οικονομίας και της αγροτικής πολιτικής, των βασικών αρχών που εφαρμόζονται στην οργάνωση και διοίκηση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων, των γεωργικών συνεταιρισμών, την οικονομική της γεωργικής παραγωγής και εμπορίας της, την χρηματοδότηση και την αξιολόγηση των επενδύσεων και των μεθόδων σύγχρονης πληροφόρησης.

Ιδιαίτερη κατηγορία μαθημάτων αποτελούν τα γνωστικά αντικείμενα της τεχνολογίας της φυτικής και ζωικής παραγωγής, της φυτοπροστασίας, της λιπασματολογίας και εδαφολογίας, των γεωργικών μηχανημάτων και της οικονομικότητάς τους.

### Παράρτημα ΙΙΙ. Επαγγελματικά Δικαιώματα

Προεδρικό Διάταγμα 109/10-2-1989

#### Άρθρο 7

Πτυχιούχοι Τμήματος Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων

1. Οι πτυχιούχοι του τμήματος Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων (Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων) της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας των ΤΕΙ με βάση τις εξειδικευμένες επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις τους απασχολούνται είτε αυτοδύναμα είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες με την επιστημονική διαχείριση και διοίκηση των γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, γεωργικών οργανώσεων και μονάδων, τη διακίνηση, εμπορία και διαχείριση γεωργικών προϊόντων, γεωργικών εφοδίων και μηχανημάτων.

2. Οι πτυχιούχοι του τμήματος Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων (Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων) της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας των ΤΕΙ έχουν δικαίωμα απασχόλησης είτε ως στελέχη μονάδων, είτε ως αυτοαπασχολούμενοι σε όλο το φάσμα της διαχείρισης και διοίκησης των γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και μονάδων και ειδικότερα στα εξής αντικείμενα και δραστηριότητες:

α) Διοικητικοοικονομική διαχείριση στα πλαίσια φορέων γεωργικής ανάπτυξης και στα προγράμματα λογιστικής και στατιστικής παρακολούθησης γεωργικών εκμεταλλεύσεων (RICA) και (ΚΟΠΑΚ).

β) Συγκεντρώσεις γεωργικών προϊόντων που διενεργούνται από συνεταιριστικές οργανώσεις, ιδιώτες, οργανισμούς ή το δημόσιο.

γ) Εκτιμήσεις και πραγματογνωμοσύνες που διενεργούνται σε πάσης φύσεως ζημιές της γεωργικής παραγωγής και γεωργικού εξοπλισμού (μηχανήματα, κτίρια, κ.λ.π.).

δ) Συμμετοχή στο σώμα Ελεγκτών Γεωργικών Συνεταιρισμών.

ε) Δραστηριότητες σε αγροτικές ασφάλειες.

στ) Τήρηση και ενημέρωση όλων των λογιστικών βιβλίων όπου καταχωρίζονται σε διάφορες οικονομικές πράξεις των συνεταιρισμών, καθώς και υπογραφή των ισολογισμών τους.

ζ) Ίδρυση και λειτουργία κάθε είδους γραφείων ειδικών δραστηριοτήτων σχετικών με τη γεωργική ανάπτυξη.

η) Εκπόνηση και επίβλεψη ή συμμετοχή στην εκπόνηση Γεωργικών μελετών.

θ) Κάθε άλλη δραστηριότητα που εμφανίζεται με την εξέλιξη της τεχνολογίας και αποδεδειγμένα καλύπτεται από το γνωστικό αντικείμενο της ειδικότητάς τους.

3. Οι πτυχιούχοι του αναφερόμενου τμήματος μπορούν να εξελίσσονται σε όλο το φάσμα της διοικητικής και τεχνικής ιεραρχίας της σχετικής με τους τομείς της ειδικότητάς τους. Επίσης μπορούν να καλύπτουν τις θέσεις που προβλέπονται από τη νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά για την λειτουργία των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων.

4. Οι πτυχιούχοι του αναφερόμενου τμήματος απασχολούνται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και Γεωργικής κατάρτισης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Επίσης μπορούν να απασχοληθούν και σαν μέλη ερευνητικών μονάδων σε θέματα της ειδικότητάς τους.

5. Οι πτυχιούχοι του τμήματος Διοίκησης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων (Αγροτικής Ανάπτυξης και Διοίκησης Αγροτικών Επιχειρήσεων) με την απόκτηση του πτυχίου τους ασκούν το επάγγελμα στο πλαίσιο των παραπάνω επαγγελματικών δικαιωμάτων.